

YOUTH IN STADBROEK

**Marga Peer
Karel Toussaint**

Inhoudsopgave

Samenvatting.

Voorwoord

1. Inleiding.
2. Stadbroek, een beschrijving van de context.
 - 2.1 Voorzieningen.
 - 2.2 Jongeren in Stadbroek.
3. Jongeren, vrije tijd en samenleving.
 - 3.1 De adolescent.
 - 3.2 Gewenst en ongewenst vrijetijdsgedrag
4. Vraagstelling en definiëring begrippen.
 - 4.1 Onderzoeksvragen en doelstellingen.
 - 4.2 Verklaring van de gebruikte begrippen.
5. Opzet en uitvoering van het onderzoek.
 - 5.1 Populatie en steekproef.
 - 5.2 Beschrijving en verantwoording van de enquête.
 - 5.3 Ervaringen bij de dataverzameling.
 - 5.4 Verwerking en preparatie van de gegevens
 - 5.5 Beschrijving en verantwoording van de analysebeslissingen.
6. Resultaten.
 - 6.1 Respondenten.
 - 6.2 De wensen en behoeften van jongeren.
 - 6.2.1 *De omvang en structuur van de vrije tijd*
 - 6.2.2 *Waar, met wie en hoe brengen de jongeren hun vrije tijd door?*
 - 6.2.3 *De wensen en behoeften van de jongeren in de vrije tijd.*
 - 6.2.4 *De betekenis die de jongeren hechten aan hun vrije tijd.*
 - 6.2.5 *In hoeverre voldoen de vrijetijdsvoorzieningen in de wijk aan de wensen en behoeften van de jongeren?*
 - 6.2.6 *Belemmeringen bij het gebruik maken van voorzieningen.*
 - 6.2.7 *Verwachtingen van het jongerenwerk en de gemeente.*
 - 6.3 De eigen bijdrage aan het vrijetijdsaanbod in Stadbroek.
7. Conclusies en aanbevelingen.
 - 7.1 Jongeren in Stadbroek.
 - 7.2 De jongeren en hun vrije tijd in Stadbroek.
 - 7.3 Aanbevelingen voor op beleidsniveau.
 - 7.4 Aanbevelingen voor het welzijnswerk.

Literatuur.

Bijlage 1:	Een overzicht van de straten van Stadbroek.
Bijlage 2:	Voorzieningen in Stadbroek.
Bijlage 3:	Opvoedingsstijlen.
Bijlage 4:	Schoolbeleving, oorzaken van vroegtijdig schoolverlaten en uitvalpercentages.
Bijlage 5:	Theoretische verklaringsmodellen voor crimineel gedrag.
Bijlage 6:	Uitnodigingsbrief aan de jongeren.
Bijlage 7:	Brief aan de ouders om toestemming
Bijlage 8:	Enquête jongeren en vrije tijd in Stadbroek.
Bijlage 9:	Codeboek SPSS.
Bijlage 10:	Lijst van namen van kinderen die aangeven een bijdrage te willen leveren aan het vrijetijdsaanbod in de wijk

Samenvatting

Dit onderzoek, dat handelt over de vrijetijdsbehoeften van jongeren in Stadbroek, is uitgevoerd door de Hogeschool Zuyd in opdracht van de gemeente Sittard-Geleen. De aanleiding was het sluiten van het locatiegebonden jongerenwerk als gevolg van vandalisme, bedreiging en overlast.

De wijk Stadbroek heeft het imago van een arme en criminele wijk. Er wonen 294 jongeren in de leeftijd van 10 tot 20 jaar. Daarvan is 28 % allochtoon en van de overigen voelt eenderde zich behoren tot een onderscheiden groep. Het voorzieningenpeil in Stadbroek is laag.

Vrije tijd staat ten dienste van het ontwikkelingsproces dat de jongeren in de adolescentieperiode doormaken. Dit proces is gericht op het vormgeven van een eigen identiteit en het vinden van een plaats in de samenleving. Daarbij kunnen acht ontwikkelingstaken worden onderscheiden, waarmee het proces van volwassen worden zich voltrekt. Deze taken spelen zich voor het grootste deel af in de vrije tijd. In de vrije tijd moeten jongeren in de gelegenheid zijn om deze ontwikkelingstaken door te kunnen maken. In het onderzoek zijn de ontwikkelingstaken gebruikt om de behoeften van jongeren te definiëren en operationaliseren. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de vroege adolescentie (10 - 14 jaar), midden-adolescentie (15 -17) en late adolescentie (18 -20).

De vraagstelling van het onderzoek luidde:

1. Wat zijn de wensen en behoeften van de diverse groepen jongeren met betrekking tot de voorzieningen voor vrije tijd in de wijk?
 - Wat is de omvang en structuur van hun vrije tijd en hoe, waar en met wie brengen zij die door?
 - Wat zijn hun wensen en behoeften in de vrije tijd?
 - Welke betekenis hechten zij aan vrije tijd?
 - In hoeverre voldoen de vrijetijdsvoorzieningen in de wijk aan de wensen en behoeften van de jongeren;? Missen ze iets?
 - Welke belemmeringen ervaren jongeren bij het gebruikmaken van bepaalde voorzieningen? Speelt (subjectieve) veiligheid een rol bij het participeren in bepaalde voorzieningen?
 - Wat verwachten ze van het jongerenwerk en de gemeente?
2. Welke rol zien jongeren voor zichzelf weggelegd bij het vormgeven en in stand houden van een door hen gewenst jongerenwerk en welke ondersteuning hebben ze daarbij nodig (participatie)?
 - als deelnemer
 - als medeverantwoordelijke

De doelstellingen zijn:

- een beschrijving van het vrijetijdsgedrag van de jongeren tussen 10 en 20 jaar in de wijk Stadbroek en de motieven die zij daarvoor aangeven.
- een inventarisatie van hun wensen en behoeften.
- overwegingen voor de vormgeving van het beleid met betrekking tot het jongerenwerk;
- aanbevelingen voor de uitvoering van het jongerenwerk; discussiepunten, vragen voor nader onderzoek.

Er is hier sprake van een kwantitatief beschrijvend onderzoek, waarin gebruik werd gemaakt van een voorgestructureerde enquête, die onder begeleiding werd afgenomen. Van de totale populatie werd 25 % ondervraagd. De onderste leeftijdsklasse is oververtegenwoordigd en de bovenste ondervertegenwoordigd. De resultaten werden bewerkt met het statistisch programma SPSS.

De jongeren geven aan redelijk content te zijn over hun vrije tijd. Zij hebben gemiddeld 8 uur vrije tijd per dag (landelijk 6 uur), m.n na schooltijd en in het weekend. Zij zijn wel op de hoogte van het vrijetijdsaanbod in Stadbroek, echter geven aan dat er naar hun mening te weinig te doen is. De activiteiten die zij noemen blijken vooral aangeboden te worden door het welzijnswerk en de brede school. De verenigingen waar ze lid van willen worden zijn allen gelegen buiten Stadbroek. Toch geven ze voor het grootste deel aan hun vertier wel in Stadbroek te zoeken. Van de voorzieningen van het Patronaat wordt veel gebruik gemaakt. De meeste jongeren vinden het Patronaat een geschikte

plaats voor activiteiten. Zevenentwintig procent echter oordeelt het Patronaat minder geschikt omdat ze dan nog niet vrij zijn of dat er veel ruzie is. Bijna de helft van de jongeren wil een bijdrage leveren aan het vrijetijdsaanbod in Stadbroek en heeft daartoe zijn naam opgegeven. Van de gemeente verwachten de jongeren dat die beter naar hen luistert.

Wij hebben hierbij de volgende aanbevelingen geformuleerd:

Op beleidsniveau

- Faciliteren van een divers en gespreid aanbod aan jeugd en jongerenvoorzieningen.
- Een planmatige procesgerichte aanpak
- Opzetten van een sluitend netwerk van proactief en repressief veiligheids- en leefbaarheidsbeleid.
- Stimuleren van het particulier initiatief.
- In dialoog gaan met de jongeren.
- Faciliteren van het tot stand komen van een dialoog tussen ouderen en jongeren uit de wijk:

Voor het welzijnswerk.

- Een bijdrage leveren aan het openstellen van verenigingen in Stadbroek voor jongeren.
- Jongeren stimuleren om verantwoordelijkheid te dragen voor het niveau van hun eigen vrijetijdsvoorzieningen.
- Participeren in het netwerk dat het sluitende systeem van proactief en repressief veiligheids- en leefbaarheidsbeleid uitvoert.
- Bewerkstelligen dat Stadbroek daadwerkelijk een ‘wijk voor alle leeftijden’ wordt.
- Accomodatiegericht jongerenwerk aanbieden voor de oudere tieners.

Voorwoord

Voor u ligt het rapport van het onderzoek naar de vrijetijdsbehoeften van jongeren in Stadbroek, dat door de Hogeschool-Zuyd in opdracht van de gemeente Sittard-Geleen is uitgevoerd. Het onderzoek is mede uitgevoerd door drie student-assistenten: Ben Dautzenberg, Muriël Simons en Anne Visser in het kader van hun afstudeerproject. Hoewel zij uiteindelijk niet betrokken zijn geweest bij het schrijven van dit rapport zijn zij verder bij het hele onderzoeksproces betrokken geweest en dit rapport zou dan ook niet tot stand gekomen zijn zonder hun enorme inzet en kwalitatief hoogstaande productie.

Ook is de onderzoeksgroep gedurende het proces gesteund door een stuurgroep bestaande uit de opdrachtgevende ambtenaar, W. van de Linden, de coördinator van de wijk-herstructurering, P. van Nieuwburg-Palmen en twee vertegenwoordigers van het welzijnswerk in de wijk: H. van Asselt (unitdirecteur) en R. Heijink (jongerenopbouwwerker).

Bij de technische realisatie van het onderzoek hebben wij veel steun ondervonden van de (andere) leden van kenniskring 'Comparative European Social Research and Theory (CESRT): Prof. Dr. G. Hegyesi, N. Reverda, M. J. Freitas, A. van den Berg, H. Raaff, F. Salemans en C. Leenders.

Daarnaast hebben we in dit proces steun ondervonden van bureau contracting van de Hogeschool in de persoon van R. Groenendal bij de offerte en F. Conen voor de lay-out.

Bij onze eigen opleiding willen we vooral M. Reinaerds bedanken voor het behandelen van de post en F. Simon, onze directeur die dit heeft mogelijk gemaakt. Daarnaast willen wij al onze collega's bedanken voor het aanhoren van onze verhalen, het geven van praktische tips en het geduld dat ze met ons in deze periode hebben gehad.

Voor het verwerken van de gegevens gaat onze dank uit naar Dr. G. Moerkerke, die ook redactionele ondersteuning heeft geboden.

Tenslotte willen we alle mensen bedanken die ons geholpen hebben om toegang te krijgen tot de onderzoeksgroep: medewerkers van basisscholen De Kameleon en De Baandert, het speciaal en voortgezet onderwijs in Sittard, het JPP-project, het jongerenwerk en de huiswerkbegeleiding, voetbalvereniging Almanía en de ouders van de jongeren.

En als laatste willen we natuurlijk alle jongeren in Stadbroek bedanken die aan het onderzoek hebben deelgenomen.

M. Peer en C. Toussaint.

1. Inleiding.

In de Sittardse wijk Stadbroek wordt al geruime tijd door de plaatselijke welzijnsstichting (Partners in Welzijn, voorheen SWES) locatiegebonden jongerenwerk verzorgd in wijkcentrum het Patronaat. Dit jongerenwerk staat onder druk. Het jongerencentrum is in 2001 en 2002 jaar vier keer gesloten geweest omdat de situatie onbeheersbaar was: vandalisme, criminaliteit, bedreigingen en geweld. Jongeren bleken zich niet verantwoordelijk te voelen zowel voor de openbare ruimte als voor de jongerenruimte. In gesprekken met de welzijnswerkers gaven de jongeren aan van de jongerenwerker te verwachten dat deze de situatie hanteerbaar houdt. Na de laatste sluiting is het centrum gesloten gebleven voor het jongerenwerk en is men vindplaatsgericht gaan werken. In plaats van locatiegebonden jongerenwerk is in overleg met de gemeente gestart met tienerwerk ook met het oog op het feit dat zij de toekomstige groep jongeren vormen.

De gemeente geeft jaarlijks opdracht aan de welzijnsinstelling (PIW) om locatiegebonden jongerenwerk te verzorgen. Dit blijkt dus moeilijk realiseerbaar.

Tegelijkertijd is er in de wijk Stadbroek een herstructurering aan de gang. Onderdeel hiervan is het creëren van een goed en evenwichtig vrijetijdsaanbod voor jongeren in de wijk. In het kader hiervan heeft de gemeente de Hogeschool Zuyd de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar het gedrag en de wensen en behoeften van jongeren in de vrije tijd. Vrije tijd wordt in dit onderzoek gebruikt in de betekenis van 'alle tijd die niet gebruikt wordt voor geregelde beroepsarbeid of andere geregelde dagelijkse werkzaamheden (onderwijs), gaan naar en komen van het werk (de school), slapen, eten en lichamelijke verzorging (Poel, 1999, p. 10).

Opbouw van het rapport:

In hoofdstuk 2 wordt de wijk Stadbroek nader omschreven. Hoofdstuk 3 is gewijd aan de adolescent. In hoofdstuk vier komen de vraagstelling en de doelstelling van dit onderzoek aan bod. Hoofdstuk 5 beschrijft de methode van onderzoek. In hoofdstuk 6 worden de onderzoeksresultaten beschreven en in hoofdstuk 7 volgen conclusies en aanbevelingen.

Verschillende bijlagen bevatten achtergrondinformatie, zowel over de methode van onderzoek als over inhoudelijke zaken.

2. Stadbroek, een beschrijving van de context.

Stadbroek is een wijk in de gemeente Sittard-Geleen. Er woonden in 1999 3.367 mensen (Sittard in Cijfers, 1999). Momenteel is dat minder, omdat gestart is met de herstructurering. Een aantal huizen is reeds afgebroken of dichtgetimmerd.

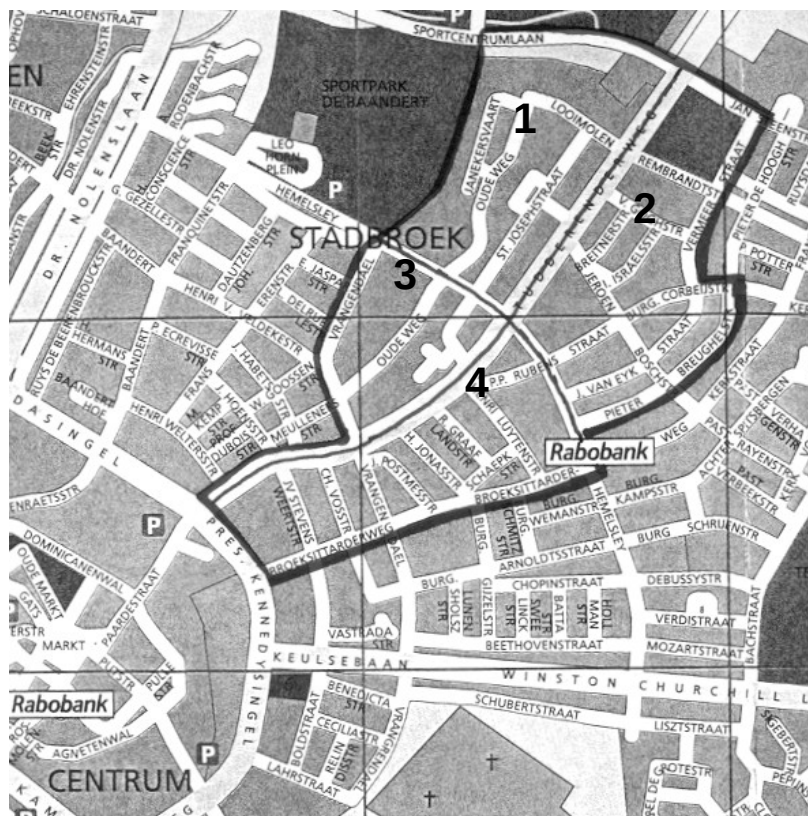
Stadbroek ligt ten noordoosten van het centrum van Sittard en wordt doorsneden door de Tudderenderweg, die de verbinding vormt met Duitsland. Stadbroek is wat opbouw, structuur en karakteristieken betreft niet als een samenhangende wijk te kenschetsen. De grenzen met de naastgelegen wijken (Broeksittard, De Baandert en Vrangendaal) zijn arbitrair. De Tudderenderweg en de Hemelsley, de twee grote wegen binnen de wijk, verdelen de wijk in vier kwadranten. Ieder kwadrant heeft zijn eigen karakteristieken (Werkgroep 2duizend, 1997, pag. 8).

De twee noordelijke kwadranten vallen grotendeels in het herstructureringsgebied. Het is de bedoeling om gedifferentieerd te bouwen. Per fase/ blok worden zowel huur- als koopwoningen gebouwd en daarbinnen wordt gedifferentieerd.

De bewoners van de zuidelijke kwadranten oriënteren zich vooral op het centrum van Sittard. De bevolking hier is ook meer gemêleerd. Naast huurwoningen zijn hier ook koopwoningen.

De juiste begrenzing van de wijk is in onderstaande plattegrond weergegeven. Een overzicht van de straten van Stadbroek is opgenomen in bijlage 1.

Figuur 1:Plattegrond van Stadbroek met de vier kwadranten.

1 = het noordwestelijke kwadrant (NW)

2

2 = het noordoostelijke kwadrant (NO)

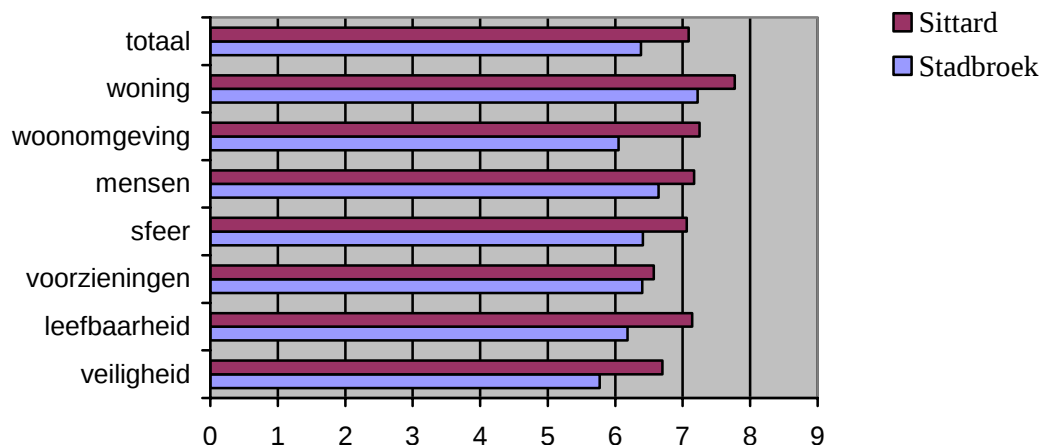
3 = het zuidwestelijke kwadrant (ZW)

4 = het zuidoostelijke kwadrant (ZO)

In 1999 hield de gemeente een leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek onder de bevolking (LEV, 1999). Onderzocht werd de tevredenheid over de woning, de woonomgeving, de mensen, de sfeer, de voorzieningen, de leefbaarheid en de veiligheid. Stadbroek scoorde op alle onderzochte thema's lager

dan de gemiddelde score over heel Sittard.

fig. 2: Rapportcijfers LEV Sittard (1999).

2.1 Voorzieningen.

Welzijn en welzijnswerk in Nederland zijn sinds het midden van de jaren 80 gedecentraliseerd, hetgeen betekent dat de landelijke overheid richtlijnen formuleert en de invulling en uitvoering daarvan geheel bij de lokale overheid legt. De gemeente Sittard-Geleen heeft hierin met betrekking tot vrije tijd het volgende beleid geformuleerd:

- Een gespreid aanbod van jeugd – en jongerenvoorzieningen
- Speel- en ontmoetingsplekken
- Accomodatiegebonden voorzieningen

Het voorzieningenniveau in Stadbroek is laag. Er zijn een aantal kleine bedrijfjes gevestigd, zowel in de formele als in de informele sfeer, enkele sportvoorzieningen, twee speelgelegenheden waarvan er slechts één gebruikt wordt, geen onderwijsvoorzieningen en geen medische voorzieningen (behalve een tandarts).

Er zijn twee gemeenschapsvoorzieningen in Stadbroek: het gemeenschapshuis/het Patronaat en MFR Tohejo die beide aan de Tudderenderweg liggen. De meeste sociaal-culturele voorzieningen en verenigingen en clubs die de wijk kent zijn daar gevestigd. Het Patronaat is de thuisbasis van de activiteiten van de gemeentelijke welzijnsinstelling Partners in Welzijn in Stadbroek. Partners in Welzijn organiseert activiteiten op het gebied van opbouwwerk, locatiegebonden en vindplaatsgericht jeugd- en jongerenwerk, sociaal-cultureel werk voor volwassenen, onderwijsprojecten, zorg(coördinatie), maatschappelijk werk, peuterzorg en ouderenwerk. Daarnaast is er in de wijk buurtbeheer opgezet. Voor een uitgebreid overzicht van de voorzieningen in Stadbroek zie bijlage 2.

2.2 Jongeren in Stadbroek.

Uit het bevolkingsregister van Sittard (februari 2003) blijkt dat 294 jongeren in Stadbroek momenteel tussen de 10 en 20 jaar zijn (geboren tussen 1982 en 1993). Dit aantal neemt dagelijks af als gevolg van de herstructurering.

In het noordwestelijke kwadrant wonen de meeste jongeren (40%) en in het zuidwestelijke deel slechts 10% (zie tabel 1).

Tabel 1. Verdeling van de jongeren over de kwadranten (GBA Sittard-Geleen, 2003)

Kwadrant	Aantal totale populatie	%
NW	78	26.5
NO	117	39.8
ZW	30	10.2
ZO	69	23.5
Totaal	294	100

Qua nationaliteit is Stadbroek een ‘wijk met veel culturen’. Het aantal geregistreerde allochtone jongeren bedraagt ruim 28 %. In heel Sittard is dat 4 %. Alleen onder de jongeren zijn al 17 nationaliteiten te onderscheiden (tabel 2). Bovendien is de groep mensen met de Nederlandse nationaliteit zeer divers. Een deel van de ‘Nederlanders’ rekent zich tot een onderscheiden groep zoals Marokkaanse Nederlanders, woonwageneigenaren, etc.

Tabel 2: Overzicht nationaliteiten onder de jongeren (GBA Sittard-Geleen, februari 2003)

Nationaliteit	Aantal
Verenigde Staten	1
Canada	1
Groot-Brittannië	1
Duitsland	18
Polen	1
Portugal	2
Joegoslavië	6
Bosnië-Herzegovina	1
Spanje	3
Italië	18
Griekenland	3
Marokko	16
Turkije	4
Irak	2
Vietnam	3
Indonesië	4
Subtotaal	84
Nederland	210
Totaal	294

In het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek van de gemeente in 1999 bleek een hoog percentage respondenten (67,7%) (zeer) ontevreden te zijn over de voorzieningen voor jongeren in de wijk. Van een voorziening zoals bijvoorbeeld het buurthuis werd door de jongeren in een voorgaand onderzoek (Alexander, 1997, pag. 15) aangegeven dat het de laatste tijd voornamelijk dicht was. En dat zij zich dan zitten te vervelen. Ook nu (juni 2003) is het centrum al weer meer dan een jaar gesloten.

3. Jongeren, vrije tijd en samenleving.

De periode tussen 10 en 20 jaar valt nagenoeg geheel onder de adolescentieperiode. Deze periode is op te vatten als de periode waarin mensen de overstap maken van kind naar volwassene. Vanuit een ontwikkelingspsychologisch perspectief is de belangrijkste levenstaak van een adolescent het ontwikkelen van een eigen identiteit en het vinden van een plaats in de samenleving (Erikson, 1968). Vrije tijd wordt - mede door het wegvallen van belangrijke traditionele kaders die het maatschappelijk handelen sturen - belangrijker vanuit het oogpunt van identiteitsvorming (De Waal, 2001. pag. 291). Vrijtijdsbesteding van jongeren wordt in dit onderzoek dan ook geplaatst in een ontwikkelingsperspectief. De jongere wordt beschouwd als een individu in een bepaalde periode van zijn leven, die in een specifieke sociaal economische context bezig is met het vormgeven van zijn leven en het verwezenlijken van de daaraan inherente behoeften. Vrije tijd en de activiteiten die daarbinnen worden ondernomen spelen hierbij een belangrijke rol. Zij dienen bij te dragen aan het ontwikkelingsproces van de jongere tot een volwassene die bereid en in staat is om maatschappelijk te participeren en daarbij zijn eigen behoeften kan verwezenlijken. Vrijtijdsgedrag van de jongeren vindt plaats binnen de maatschappelijke context waarin de jongeren leven en kan deze context ook belasten.

3.1 De adolescent.

Het proces van volwassenwording verloopt in fasen, die zichtbaar worden in de behoeften en het gedrag van jongeren. De adolescentieperiode wordt vaak onderverdeeld in:

1. De vroege adolescentie, waarin de lichamelijke rijping, de psychoseksuele ontwikkeling en het proces van losmaking van de ouders op gang komt (ongeveer 12 (10)-15 jaar).
2. De midden-adolescentie, waarin het experimenteren met diverse keuzemogelijkheden centraal staat (ongeveer 15-18 jaar).
3. De late adolescentie, waarin men begint verplichtingen aan te gaan met betrekking tot maatschappelijke positie en persoonlijke relaties (ongeveer 18-22 jaar). Dit onderzoek beperkt zich tot de 10 tot 20 jarigen (De Wit, 2000, p 21).

In dit onderzoek zijn de jongeren ook in deze drie leeftijdscategorieën onderverdeeld.

Deze hoofdtaak van de adolescent, het vinden van een eigen identiteit, wordt door Slot (1994) onderverdeeld in 7 ontwikkelingstaken:

1. Vorm geven aan veranderende relaties binnen het gezin.
2. Zorg dragen voor de gezondheid en het uiterlijk. Hierbij is ook veiligheid betrokken.
3. Zinvol invullen van de vrije tijd.
4. Vormgeven aan intimiteit en seksualiteit.
5. Participeren in onderwijs of werk.
6. Vriendschappen en sociale contacten onderhouden.
7. Omgaan met autoriteit.

Op basis van actuele maatschappelijke ontwikkelingen willen wij toevoegen:

8. Omgaan met diversiteit in de samenleving en de directe leefomgeving

Een nadere beschouwing van deze taken maakt duidelijk dat, hoewel het vormgeven van vrijtijdsgedrag als apart item wordt onderscheiden, de 'taken' zich allemaal, met uitzondering van werk of opleiding, afspelen in de vrije tijd van de jongere. Werk en opleiding zijn van belang omdat ze complementair zijn aan vrije tijd. Als de participatie in andere activiteiten afneemt neemt de *omvang van de vrije tijd* toe. Hierbij zijn niet alleen het aantal uren van belang, maar ook op welk moment van de dag deze uren besteed worden. Ook de *structuur van de vrije tijd* wordt voor een groot deel bepaald door de arbeids- en/of onderwijsparticipatie. Bovendien vervullen arbeid en school een aantal functies in iemands leven. Wanneer deze functies niet vervuld worden binnen werk of onderwijs, zullen ze verschuiven naar de vrije tijd met als gevolg dat *de beleving van de vrije tijd* een andere wordt.

We bespreken hier kort de levenstaken voor zover ze van invloed zijn op het vrijtijdsgedrag van jongeren.

1. Vorm geven aan veranderende relaties binnen het gezin.

De ouders gelden niet langer als onbetwistbare autoriteit. De adolescent wordt meer en meer zelfstandig en neemt eigen beslissingen. De positie ten opzichte van de ouders verandert daardoor. Van belang hierbij is de wijze waarop ouders hun adolescente kinderen begeleiden bij de weg naar zelfstandigheid. Hierin zijn twee dimensies te onderscheiden: de mate waarin ouders gevoelig zijn voor de behoeften van hun kind (responsiviteit) en de mate waarin ouders van hun kind verwachten dat het zich aan de gestelde regels houdt (demandingness). Op basis hiervan worden vier opvoedingsstijlen onderscheiden: een permissief-toegeeflijke, een permissief-onverschillige, een autoritaire en een autoritatieve. Opvoedingsstijl is klasse- en cultuurgebonden. De autoritatieve opvoedingsstijl vindt men m.n. terug in hogere sociaal economische groepen. De laagste sociaal economische groep kenmerkt zich eerder door een permissief onverschillige opvoedingsstijl. In veel allochtone culturen wordt een autoritaire opvoedingsstijl gehanteerd. De permissief-toegeeflijke opvoedingsstijl vindt men in alle bevolkingsgroepen terug en is vaak een teken van onmacht bij de ouders (De Wit, 2000, pag. 107). Voor een uitgebreidere beschrijving zie bijlage 3.

2. Zorg dragen voor de gezondheid en het uiterlijk.

Adolescenten zijn vaak erg onzeker over hun uiterlijk. Allereerst wordt dit zichtbaar in de kleding van de adolescent. Adolescenten laten zich in de keuze van hun kleding sterk leiden door de kledingkeuze van vrienden en vriendinnen. In de vroege adolescentie worden bepaalde kleren gedragen omdat jongeren 'erbij willen horen' en niet willen afwijken. In de midden-adolescentie wordt kleding vooral gebruikt om zich te onderscheiden en aan te geven tot welke subcultuur men zichzelf rekent.

In de adolescentie moeten jongeren ook de vaardigheden leren om de eigen gezondheid te beheren. Daarvoor dienen zij te beschikken over kennis van het menselijk lichaam en kennis over de infrastructuur met betrekking tot instanties voor hulp- en dienstverlening. Een belangrijke onderscheidende factor hierbij is het opleidingsniveau. Ook in Nederland hebben mensen uit lagere sociaal-economische klassen meer gezondheidsproblemen en minder toegang tot hulp dan andere bevolkingsgroepen.

Adolescenten beginnen te experimenteren met middelen die door de samenleving als ongezond en ongewenst worden gezien, zoals alcohol en drugs. Ook gaan ze grenzen testen en proberen hun eigen grenzen te verleggen. Dit leidt soms tot onverantwoordelijk gedrag (straatracen, buiten de piste skiën, etc.). Ouders verliezen het zicht op het gedrag van de adolescent, omdat deze meer tijd buiten het gezin gaat doorbrengen.

Jongeren zijn zich over het algemeen wel bewust van het feit dat het gebruik van bepaalde middelen en gevaarlijk gedrag gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Zij maken op dat moment echter andere keuzen en 'lijden' aan de zogenaamde 'illusie van onkwetsbaarheid'. Ze zijn er van overtuigd 'dat het hen niet zal overkomen'. Alle jongeren komen in deze maatschappij in aanraking met alcohol en drugs en moeten hier mee leren omgaan. Enkeleren leren dit niet en worden probleemgebruikers.

3. Zinvol invullen van de vrije tijd.

Vrije tijd is te beschouwen als de tijd waar niemand anders legitiem aanspraak op kan doen (Poel, . Als zodanig is vrije tijd bij uitstek de tijd waarin mensen hun eigen leven vormgeven.

De invulling van de vrije tijd wordt bepaald door:

- *economische factoren*: het budget dat iemand aan vrije tijd kan besteden.

De adolescent beschikt over het algemeen niet over een groot inkomen maar heeft ook weinig financiële verplichtingen. In de vroege adolescentie zijn jongeren volledig leerplichtig en dus financieel afhankelijk van hun ouders. Vanaf 15 jaar mogen jongeren (partieel) toetreden tot de arbeidsmarkt. In 2001 had 45 % van de 15 tot 24 jarigen een inkomen uit arbeid (Website CBS, dd. 15-1-2003).

- *persoonlijke factoren*: interesses; behoeften, karaktereigenschappen (neuroticisme, etc)

Een groot deel van de vrije tijd wordt besteed aan vrienden en vriendinnen. Samen met vrienden en vriendinnen luistert men naar muziek, doet men aan sport of kijkt men tv. Muziek speelt in de gehele adolescentie een belangrijke rol. Muziek wordt dan gebruikt om ongedwongen te reflecteren over de belangrijke gebeurtenissen in het leven (verliefd zijn, een relatie verbreken) of eigen identiteit. Jonge adolescenten besteden veel van hun vrije tijd in clubverband; in de midden adolescentie worden toevallige en informele contacten belangrijker en in de late adolescentie krijgen commerciële vormen

van vrijetijdsbesteding zoals disco's en uitgaanscentra meer belangstelling. Sport is een van de belangrijkste vrijetijdsactiviteiten van adolescenten. De deelname aan sport neemt toe naarmate het inkomen stijgt en het opleidingsniveau hoger is. (Sociaal en cultureel planbureau, 2001, pag 133 en 138).

- *sociale factoren*: opleidingsniveau, etnische achtergrond, sekse, etc.

Naarmate het opleidingsniveau en het inkomen stijgen wordt de vrijetijdsbesteding meer divers. Het aantal keuzemogelijkheden neemt toe en de adolescent heeft meer kennis om deze mogelijkheden goed te benutten.

Met name binnen de allochtone bevolkingsgroepen is er een groot verschil tussen mannen en vrouwen m.b.t. de vrijetijdsbesteding. Traditioneel brengen mannen en vrouwen hun vrije tijd gescheiden door: mannen meer buitenshuis en vrouwen meer binnenshuis. Dit verschil is onder jongeren nog steeds aanwezig. Allochtonen besteden meer dan autochtonen hun vrije tijd met familie. Zij geven dan ook aan stedelijke voorzieningen te wensen (openbare picknickplaats in een park) die dat mogelijk maken.

- *omgevingsfactoren*: het aanbod en de bereikbaarheid van vrijetijdsvoorzieningen, etc.

Er is een groot verschil tussen de vrijetijdsbesteding van adolescenten in een dorp of een stad. In een stad is doorgaans minder plaats op straat om vrijetijdsactiviteiten te ontplooiën en meer verkeer, maar zijn de mogelijkheden groter door een groter aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen. (Poel, 2000, pag. 196).

4. Vormgeven aan intimiteit en seksualiteit.

Het begin van de adolescentieperiode wordt gemarkeerd door het proces van lichamelijke rijping, soms al vanaf acht jaar. Van 10 tot 12 jaar worden de verliefdheden emotioneler beleefd en begint zich een seksuele voorkeur af te tekenen. Tussen het 12^e en 16^e levensjaar beginnen jongeren voorzichtig hun eerste seksuele ervaringen op te doen. Relaties in deze periode hebben vaak een experimenteel karakter. Vanaf het 16^e levensjaar begint men toe te groeien naar 'volwassen' seksuele relaties die uiteindelijk leiden tot het kiezen van een partner met wie men een duurzame relatie aangaat (Heemelaar 2000, p.116-120).

Om het proces van seksuele volwassenwording succesvol te kunnen doorlopen is van belang dat de adolescent beschikt over sociaal emotionele vaardigheden en voldoende kennis over seks en het menselijk lichaam. Van invloed hierop zijn: het emotionele klimaat en de opvoedingsstijl in het ouderlijk gezin en het opleidingsniveau van zowel de ouder als adolescent.

5. Participeren in onderwijs of werk.

Adolescenten zijn voor een groot deel leerplichtig, volledig tot en met 16 jaar en partiel (2 dagen per week) in het daarop volgende jaar. Het volgen van een goede opleiding en het behalen van een diploma is van groot belang voor de adolescent. De school staat met het gezin voor de taak bij te dragen aan de ontwikkeling tot zelfstandigheid en het dragen van maatschappelijke verantwoordelijkheid te bevorderen. Dat is geen eenvoudige taak (zie ook bijlage 4).

Van de schoolgaande jeugd heeft de helft een bijbaantje. In de eerste plaats om extra bijverdienste maar het levert ook de nodige ervaring op. Ook eenvoudige baantjes als krantenbezorger vereisen zelfdiscipline en het nakomen van afspraken. Jongeren leren binnen een bedrijf te functioneren en met tijd en geld om te gaan (De Wit 2001, pag. 139). Naast deze voordelen zijn de nadelen hiervan: minder vrije tijd en minder tijd voor vorming en opleiding.

De overgang van school naar werk is een belangrijk moment in de levensloop. Het vinden van werk is voor veel jongeren een moeilijk probleem. Dit wordt sterker in tijden van economische recessie. De meerderheid van de werkloze jongeren ervaart werkloosheid als negatief. Vooral jongens hebben moeite zich erbij neer te leggen. Meisjes vinden over het algemeen meer compensatiemogelijkheden in sociale contacten en vrijwilligerswerk. Bij chronische werkloosheid dreigt het gevaar van een sociaal isolement of maatschappelijke vervreemding. Vrijetijdsactiviteiten moeten dit compenseren.

6. Vriendschappen en sociale contacten onderhouden.

Adolescenten zien elkaar veelal in informeel gevormde groepen. De groepen zijn groter dan de groepen die kinderen vormen. Zij onderscheiden zich van andere groepen door middel van een eigen stijl in muziek, kleding en gedrag. Ook wordt in deze periode de andere sekse van belang. Jongeren gaan vooral banden aan met leeftijdgenoten met ongeveer dezelfde lichamelijke en psychische rijpheid.

Leeftijdgenoten zijn potentiële partners, vrienden en vriendinnen en fungeren als klankbord. En ze corrigeren elkaar bij de aannahme van een volwassen mannelijke of vrouwelijke rol (Meeus, 1994, pag. 163 en 164).

Jongeren maken onderscheid tussen persoonlijke vrienden en vriendinnen, de vrienden- en vriendinnenkring en de jeugdgroepering. Met persoonlijke vrienden en vriendinnen heeft de adolescent een intensieve relatie. De vrienden- en vriendinnenkring is een kleine groep leeftijdgenoten die zich tot elkaar aangetrokken voelt en gezamenlijk activiteiten onderneemt.

Met de jeugdgroepering worden groepen jongeren bedoeld die qua stijl en opvattingen gemeenschappelijke kenmerken vertonen. Jongeren die deel uitmaken van dit soort groepen hoeven elkaar niet persoonlijk te kennen. Die groepen fungeren als referentiegroepen, waarbij het bestaande normen- en waardenpatroon in stand gehouden en bevestigd wordt (De Wit, 2001, pag. 119). Dit is ook het geval als het gaat om maatschappelijk ongewenste normen en waarden.

De mogelijkheid tot contact met leeftijdgenoten is wezenlijk voor een gezonde ontwikkeling naar volwassenheid. Hierbij is van belang dat jongeren voldoende ruimte krijgen om zich op leeftijdgenoten te richten en daarbij niet gehinderd worden door (problemen in) het ouderlijk gezin.

7. Omgaan met autoriteit.

Bij het proces van volwassen worden hoort het ter discussie stellen van de traditionele autoriteiten uit de kindertijd (van ouders, docenten etc).

Maatschappelijk verandert de status van de adolescent sterk. Tot het 12^e levensjaar zijn ouders volledig aansprakelijk voor hun kinderen. Vanaf 12 jaar neemt zowel strafrechtelijk als civielrechtelijk de persoonlijke verantwoordelijkheid van minderjarigen toe. Een jongere van 18 jaar wordt juridisch als volwassene behandeld. Vanaf het 22^e levensjaar wordt een adolescent geacht ook financieel zelfstandig te zijn en vanaf het 23^e levensjaar ontvangt hij een volwassen minimumloon.

De jongere wordt in de adolescentieperiode geconfronteerd met steeds hogere verwachtingen op allerlei gebieden. Voldoen aan deze verwachtingen wordt beloond, al is het maar door het achterwege blijven van sancties. De mate waarin een jongere de kans heeft gekregen eigen normen en waarden te ontwikkelen en de inhoud van de normen en waarden in de omgeving bepalen voor een groot deel de mate waarin hij in staat zal zijn regels van anderen te accepteren. De opvoedingsstijl speelt daarin een rol..

8. Omgaan met diversiteit in de samenleving en directe leefomgeving

In Nederland leven steeds meer culturen naast elkaar. Al die culturen hebben hun eigen normen en waarden en omgangsvormen. Grote cultuurverschillen maken dat eerst moet worden ingeschat welke positie men tegenover elkaar moet innemen. De kans dat er misverstanden ontstaan is groter.

Tijdens de adolescentie wordt iedereen zich meer bewust van zijn eigen normen en waarden en de opgelegde normen en waarden door opvoeding. Dit kan leiden tot een spanningsveld. Veel allochtonen voelen zich gevangen tussen twee culturen. Ze zijn in Nederland opgegroeid en hebben op school en verenigingen de Nederlandse normen en waarden leren kennen. Thuis gelden meestal de normen en waarden van de 'moeder - cultuur'. Allochtone jongeren worden vaak meer beperkt in voor de adolescent zo belangrijke zaken als uitgaan, alcohol drinken, een eigen vriendenkring of een studie of beroep kiezen dan autochtone jongeren. Dit kan het in stand houden van interculturele vriendschappen bemoeilijken.

De houding ten opzichte van mensen uit andere culturen wordt mede bepaald door de houding van de ouders. Ouders dragen een negatieve attitude vaak over op hun kinderen. In contact komen met mensen van andere culturen wordt in leefomgevingen waarin sprake is van een grote culturele diversiteit, zoals in veel achterstandswijken in Nederland het geval is, als 'vreemd' en soms zelfs bedreigend ervaren. Een te grote diversiteit tast de vertrouwde leefomgeving en het daarbij behorende gevoel van veiligheid aan.

3.2 Gewenst en ongewenst vrijetijdsgedrag.

Uit notulen van de in 2002 in Stadbroek opgerichte werkgroep 'Jongerenopvang' blijkt dat bewoners van de wijk overlast ervaren die veroorzaakt wordt door jongeren. Er komen bij de politie signalen binnen over overlast op straat, zoals geluidsoverlast en samenscholing. Bovendien zou er sprake zijn

van een bedreigende en intimiderende sfeer. Naast overlast maken jongeren zich schuldig aan delicten als auto-inbraak, vernielingen en brandstichting. Dit gaat gepaard met een verharding van de problematiek door een gebrek aan respect en ongevoeligheid voor corrigerend gedrag.

De ervaren overlast valt in te delen in de volgende categorieën:

- rondhangen in de openbare ruimte ((geluids)overlast, samenscholing),
- criminaliteit ((auto-)inbraken, en brandstichting),
- omgangsvormen in de communicatie (uitdaging, bedreiging, provocatie en ruig gedrag).

Het lijkt erop dat het probleem van jongerenoverlast tegenwoordig breder en intenser wordt ervaren dan vroeger. Bekeken vanuit het oogpunt van sociale integratie is er sprake van een grote kloof tussen volwassenen en jongeren. Dit kan te maken hebben met de toegenomen individualisering en intolerantie tussen leeftijdsgroepen, maar het houdt waarschijnlijk ook verband met de veranderingen in de openbare ruimte. De modernisering van het stedelijk leefmilieu heeft meestal beperkende gevolgen voor jongeren: door de verdichting van de bebouwingsgraad wordt het rondhangen veel sneller als verstorend ervaren voor de openbare orde. Als er voor jongeren buiten geen of weinig ruimte meer is om elkaar te ontmoeten, gebeurt dat automatisch op plekken waarbij anderen gestoord worden (Karsten, 2001, pag. 111). Karsten (2001, pag. 117) noemt twee redenen voor de negatieve houding tegenover rondhangen. Het toe-eigenen van een stukje openbare ruimte door jongeren is een bron voor potentiële conflicten voor buurtbewoners. Daarnaast kunnen er problemen ontstaan als de jongeren de openbare ruimte op een manier gebruiken die niet strookt met de opvattingen van andere gebruikers. Voor de overheid is het zaak de belangen van alle bewoners te behartigen. In de Sociale Agenda van de gemeente Sittard-Geleen wordt het onderwerp beschreven onder de noemer 'Ruimte voor de jeugd'. De gemeente erkent de soms tegenstrijdige belangen van de verschillende partijen. Jongeren hebben letterlijk ruimte nodig waarin ze elkaar kunnen ontmoeten. Buurtbewoners ervaren overlast van rondhangende jeugd.

In de notulen van de werkgroep 'Jongerenopvang' is te lezen, dat jongeren onder andere overlast veroorzaken door omgangsvormen in de communicatie (uitdaging, bedreiging, provocatie en ruig gedrag). Het gedrag dat een aantal jongeren vertoont, wordt door de leden van de werkgroep ervaren als: "... Het gedrag heeft een link met de cultuur in de wijk...er is niet of nauwelijks sprake van corrigerend gedrag...In de wijk zelf gebeurt dat bij volwassenen meestal ook niet."

De Jager (1999, p. 215 e.v.) noemt onder andere cultuuroverdracht, samenhang tussen cultuurelementen en internalisering. Ten eerste is er sprake van leer- en gewenningsprocessen (cultuuroverdracht). Jongeren leren van andere jongeren, maar ook van volwassenen uit de wijk hoe ze zich behoren te gedragen. De samenhang tussen de cultuurelementen, zoals waarden en overtuigingen, hebben invloed op normen en gedragsvormen. Zo vertonen sommige jongeren in Stadbroek 'ruig gedrag' (gedragsvorm), omdat het stoer gevonden wordt (waarde en overtuiging). Deze cultuurelementen worden geïnternaliseerd: het stoere gedrag wordt als natuurlijk ondervonden.

Ook blijkt uit de notulen van de werkgroep 'Jongerenopvang', dat de jongeren op een steeds vroegere leeftijd crimineel actief worden. Bij criminaliteit onder jongeren wordt onderscheid gemaakt tussen persistente criminaliteit en adolescentiegebonden criminaliteit. De laatste groep maakt zich slechts gedurende de adolescentie schuldig aan criminaliteit, terwijl de eerste groep ook na deze periode crimineel gedrag blijft vertonen. Bij deze groep is vaak al op zeer jonge leeftijd (ruim voor het twaalfde jaar) impulsief en agressief gedrag waar te nemen (Koops en Slot, 1998). Bij persistente delinquenten vormt een combinatie van biologische, psychologische en sociale factoren de oorsprong van de criminaliteit. Bij adolescentiegebonden delinquentie is volgens Lissenberg e.a. (2001, pag. 94) voornamelijk sprake van een sociale factor: onvrede met de onvolwassen status (zie ook bijlage 5).

4. Vraagstelling en definiëring begrippen.

4.1 Onderzoeksvragen en doelstelling

Om een beeld te krijgen van de wensen en behoeften van jongeren aan vrijetijdsactiviteiten en -voorzieningen, de betekenis die zij hechten aan vrije tijd en de mogelijkheden en onmogelijkheden die de wijk in hun ogen biedt, hanteren wij de volgende vraagstellingen:

1. Wat zijn de wensen en behoeften van de diverse groepen jongeren met betrekking tot de voorzieningen voor vrije tijd in de wijk?
 - Wat is de omvang en structuur van hun vrije tijd en hoe, waar en met wie brengen zij die door?
 - Wat zijn hun wensen en behoeften in de vrije tijd?
 - Welke betekenis hechten zij aan vrije tijd?
 - In hoeverre voldoen de vrijetijdsvoorzieningen in de wijk aan de wensen en behoeften van de jongeren;? Missen ze iets?
 - Wat zijn belemmeringen ervaren jongeren bij het gebruikmaken van bepaalde voorzieningen? Speelt (subjectieve) veiligheid een rol bij het participeren in bepaalde voorzieningen?
 - Wat verwachten ze van het jongerenwerk en de gemeente?
2. Welke rol zien jongeren voor zichzelf weggelegd bij het vormgeven en in stand houden van een door hen gewenst jongerenwerk en welke ondersteuning hebben ze daarbij nodig (participatie)?
 - als deelnemer
 - als medeverantwoordelijke

Concreet leidt het onderzoek tot:

- een beschrijving van het vrijetijdsgedrag van de jongeren tussen 10 en 20 jaar in de wijk Stadbroek en de motieven die zij daarvoor aangeven.
- een inventarisatie van hun wensen en behoeften.
- overwegingen voor de vormgeving van het beleid met betrekking tot het jongerenwerk;
- aanbevelingen voor de uitvoering van het jongerenwerk; discussiepunten, vragen voor nader onderzoek.

4.2 Verklaring van de gebruikte begrippen

Vrije tijd:	alle tijd die niet gebruikt wordt voor geregelde beroepsarbeid of andere geregelde dagelijkse werkzaamheden, gaan naar en komen van het werk, slapen, eten en lichamelijke verzorging (Poel, 1999, blz 10).
Omvang van de vrije tijd:	het aantal vrij besteedbare uren per week.
Structuur van de vrije tijd:	de verdeling van de vrije tijd over de dag / week.
Risicant gedrag:	gedrag waarvan de uitkomsten onzeker zijn en die mogelijk een ongunstig effect hebben op de gezondheid.
Adolescentie:	de periode waarin mensen de overstap maken van kind naar volwassene deze loopt van 12 (10) tot 23 jaar.

5. Opzet en uitvoering van het onderzoek.

Er is hier sprake van een beschrijvend onderzoek, een survey-onderzoek, waarbij gebruik gemaakt is van een voorgestructureerde enquête.

5.1 Populatie en steekproef

Bij de steekproeftrekking is gebruik gemaakt van de lijst jongeren uit het bevolkingsregister (februari 2003). De onderzoekspopulatie werd in drie leeftijdscategorieën verdeeld: 10 tot en met 14, 15 tot en met 17 en 18 en met 20 jaar, corresponderend met de fasen waarin de adolescentie wordt verdeeld.

Alle jongeren van deze lijst zijn per post uitgenodigd om te participeren in het onderzoek (zie bijlage 6). De voorkant van deze brief is als affiche op diverse plekken in de wijk opgehangen.

Vervolgens zijn de verenigingen in Stadbroek, de scholen waar jongeren uit Stadbroek onderwijs ontvangen, het welzijnswerk en de jeugdhulpverlening benaderd met de vraag ondersteuning te bieden bij het bereiken van jongeren. De scholen wilden alleen meewerken als de ouders toestemming hadden gegeven. Die toestemming is schriftelijk gevraagd (zie bijlage 7).

Alle benaderde instanties waren bereid mee te werken. Uiteindelijk zijn echter alleen via de scholen, het welzijnswerk en voetbalclub Almanica (gelegen buiten Stadbroek) jongeren bereikt. De overige verenigingen en instellingen gaven aan zelf ook moeite te hebben om jongeren te bereiken of, hoewel gelegen in Stadbroek, daar niet of nauwelijks jeugdleden te hebben. Ook hebben we zelf jongeren benaderd door langs de deur te gaan en meteen de enquête af te nemen of deze achter te laten met het verzoek hem ingevuld terug te zenden. Ook dit heeft een tiental enquêtes opgeleverd.

Uiteindelijk hebben we 74 enquêtes afgenomen, 25% van de populatie.

5.2 Beschrijving en verantwoording van de enquête.

Bij het vormgeven van de enquête is uitgegaan van de levensstaken van jongeren in de adolescentie.

De enquête bestond voornamelijk uit gesloten vragen. Om jongeren toch de gelegenheid te geven antwoorden te geven die niet als alternatief in de vraag waren opgenomen, is waar dit noodzakelijk was het alternatief anders n.l. toegevoegd. De vormgeving van de vragen was divers. Er is gebruik gemaakt van simpele ja / nee – vragen; meerkeuzevragen, waarbij slechts 1 alternatief mocht worden aangekruist; meerkeuzevragen waarbij meerdere antwoorden konden worden gegeven; rating scales en stellingen. Enkele vragen bestonden uit meerdere onderdelen: de respondent werd gevraagd om per onderdeel de mate van belangrijkheid dan wel de frequentie aan te geven, zoals in onderstaande vraag.

19. Als je geen lid bent van een vereniging, waarom is dat dan?

Geef aan of iets belangrijk, een beetje belangrijk of onbelangrijk voor je is

Als je een andere reden hebt dan er staat, kun je die invullen op de puntjes.

Er zijn geen verenigingen die leuke dingen doen

Ik heb geen tijd voor een vereniging

Ik mag niet

Mijn vrienden/vriendinnen gaan ook niet

Ik voel me niet op mijn gemak bij de vereniging van mijn keuze

Anders nl.

.....

Wel belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk

Vraag 1 tot en met 9 waren algemene vragen naar de achtergronden van de jongeren: leeftijd, sekse, opleiding, de wijze waarop in het levensonderhoud wordt voorzien, woonsituatie, nationaliteit en etniciteit. De etnische achtergrond van jongeren is als volgt benaderd: er is gevraagd naar nationaliteit en daarbinnen naar of men zichzelf rekent tot een bijzondere groep. De variabele woonkwadrant is reeds bekend uit de adressenlijst van de jongeren.

De vragen 10 tot en met 43 waren gericht op verschillende aspecten van de vrije tijd. Per vraag worden soms twee of meer variabelen onderzocht. In vraag 44 tot en met 55 wordt aan de jongeren gevraagd hun instemming aan te geven op stellingen over het jongerenwerk, de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding die Stadbroek biedt en de gemeente. Bij het vormgeven van de vragen en de antwoordalternatieven is uitgegaan van de functie van de vrije tijd in het ontwikkelingsproces van de jongere, zoals omschreven in hoofdstuk 3 van dit rapport.

Hieronder volgt een overzicht van de onderzoeksvariabelen en bijbehorende vragen.

- **Omvang en structuur van vrije tijd.**

De omvang en de structuur van de vrije tijd worden vastgesteld met behulp van de vragen 10, 11 en 12.

- **Hoe brengen de jongeren hun vrije tijd door?**

Dit wordt beantwoord door de vragen 14, 16 en 21. Bijzondere aandacht is besteed aan het lid zijn van een vereniging (16), omdat middels deze enquête tevens het voorzieningenpeil in de wijk onderzocht werd.

- **Waar brengen zij die door?**

De vraag waar de vrije tijd wordt doorgebracht wordt beantwoord in vraag 15 door het aanbrengen van een rangorde.

15. Waar breng je de meeste vrije tijd door?

Geef een cijfer van 1 tot 7.

Geef een 1 voor wat je het meest doet, een 2 voor wat je daarna het meest doet, een 3 voor dat daarna, enz.

Als je ergens anders de meeste vrije tijd doorbrengt, kun je dat invullen op de puntjes.

☐	Thuis	
☐	Op straat	
☐	Bij vrienden/vriendinnen	
☐	In het café of een andere uitgaansgelegenheid	
☐	Bij de vereniging waar ik lid van ben	
☐	Bij het Patronaat	
☐	Anders n.l.	

- **Met wie brengen zij die door?**

Dit wordt beantwoord in vraag 13.

- **De wensen en behoeften van jongeren in de vrije tijd.**

Hierbij wordt gevraagd naar de tevredenheid over de huidige vrijetijdsinvulling (vraag 31) en of men deze zou willen veranderen (vraag 32) Tevens wordt in vraag 34 en 35 gevraagd naar wat jongeren leuk vinden om te doen. Vraag 35 is een voorbeeld van een rating-scale vraag.

35. Een leuke activiteit in mijn vrije tijd vind ik:

Geef een cijfer van 1 tot 6.

Geef een 1 voor het belangrijkste, een 2 voor het een na belangrijkste, een 3 voor dat daarna, enz.

Als je nog iets anders belangrijk vindt dan wat er staat, kun je dat invullen op de puntjes

☐	Een sportcompetitie
☐	Een buurtfeest
☐	Deelnemen aan een hobbyclub

☐	Een muziek – of songfestival	
☐	Een survivalweekend	
☐	Een doe - dag	
☐	Een straatspelendag	
☐	Anders, n.l.	

- **De betekenis die zij hechten aan vrije tijd.**
Dit wordt beantwoord in rating-scale vraag 37.
- **De mate waarin de vrijetijdsvoorzieningen in de wijk voldoen aan de wensen en behoeften van de jongeren?**
Vraag 17 geeft aan of de verenigingen waar jongeren lid van zijn in de wijk gesitueerd zijn of dat de jongeren de wijk daarvoor moeten verlaten. In de stellingen 44 en 46, 51, 52, 53, 54 komen de verwachtingen van jongeren over de (voorzieningen in) de wijk naar voren.
- **Belemmeringen bij het gebruik maken van bepaalde voorzieningen?**
Bekendheid met het aanbod komt naar voren in de open vragen 18 en 20. In vraag 19, 22 en 33 wordt gevraagd waarom men niet deelneemt aan bepaalde activiteiten. Bijzondere aandacht werd besteed aan de factoren veiligheid en overlast (38, 39 en 40) en het besteedbare budget (41 en 42 43).
- **De verwachtingen ten aanzien van het jongerenwerk.**
In de vragen 25, 26 en 27 geven jongeren hun mening over de geschiktheid van het Patronaat voor locatiegebonden jongerenwerk. In de stellingen 47, 49, 55 worden uitspraken gedaan over het jongerenwerk waar de jongeren het mee eens of mee oneens kunnen zijn.
- **De verwachtingen ten aanzien van de gemeente.**
In de stelling 45 en 48 wordt jongerengevraagd hun instemming te betuigen op twee beweringen over de rol die de gemeente speelt m.b.t. het vrijetijdsaanbod in de wijk.
- **De eigen bijdrage van jongeren aan vrijetijdsactiviteiten in Stadbroek..**
Hierbij is onderscheid gemaakt naar de rol die zij zien als deelnemer en de rol die zij zien als medeverantwoordelijke. Bij dat laatste is specifiek gevraagd naar de bijdrage die zij bereid zouden zijn te leveren. 23, 24, 28, 29, 36. Ook is gevraagd naar de mening van jongeren over de participatiebereidheid van hun ouders (30 en 31) en de steun die jongeren ondervinden van medebewoners uit de wijk (stelling 50).

De totale enquête is opgenomen in bijlage 8.

5.3 Ervaringen bij de dataverzameling.

De jongeren zijn op diverse plaatsen geënquêteerd: in de klas, bij de bijeenkomsten van het tienerwerk, tijdens de huiswerkbegeleiding, op straat, bij hen thuis en voorafgaand aan de voetbaltraining in de kantine. Daarbij was steeds tenminste één van de onderzoekers aanwezig, zodat eventuele vragen beantwoord konden worden en er zicht bleef op de betrouwbaarheid van het invullen. Daarnaast zijn een aantal enquêtes per post verstuurd.

De respondenten waren zeer divers van aard: van verstandelijk gehandicapt tot leerling aan de hoogste klas van het Atheneum; van in Stadbroek geboren en helemaal onderdeel van de wijk tot net drie maanden in Nederland en heel erg bezig met een 'goede Nederlandse' indruk te maken; van ijverige leerlingen die hun best doen op de huiswerkbegeleiding tot opgelucht dat het deze keer niet de politie is die met je wil praten.

Het daadwerkelijk enquêteren heeft acht weken in beslag genomen. Het kostte nogal wat tijd om alle kanalen te benaderen. Een aantal jongeren was niet bereid om deel te nemen, soms niet vanuit zichzelf, soms omdat hen dat door ouders werd verboden. Via verenigingen (m.u.v. Almanía) zijn geen jongeren bereikt. Het verenigingsleven bleek een slechte ingang. De verenigingen in Stadbroek bleken weinig jeugdleden te hebben.

Tijdens het enquêteren is er ook contact met verschillende ouders geweest. De meeste ouders gaven in die contacten aan ontevreden over het voorzieningenniveau voor hun adolescente kinderen te zijn. Zij stimuleerden dan ook vaak dat de enquête werd ingevuld en gaven de hoop te kennen dat er op termijn iets zou veranderen.

5.4 Verwerking en preparatie van de gegevens

Voor het verwerken en prepareren van de gegevens is een codeboek gemaakt. Aan de hand van dit codeboek zijn de gegevens ingevoerd in het statistisch analyseprogramma SPSS. Het codeboek is opgenomen in bijlagen 9. In bijlage 8 staan bij de enquêtevragen de frequenties ingevuld.

5.5 Beschrijving en verantwoording van de analysebeslissingen.

Per onderzochte variabele zijn frequentietabellen gemaakt. Daarnaast zijn kruistabellen gemaakt van verschillende variabelen naar leeftijd, kwadrant en geslacht.

6. Resultaten.

6.1 Respondenten.

Aan het onderzoek werkten 74 jongeren mee, 39 jongens en 35 meisjes. Vijf respondenten waren afkomstig uit Broeksittard (7%) en van negen jongeren (12 %) is niet bekend waar ze vandaan komen. Beide groepen zijn toch meegenomen in de analyse. De onbekende groep omdat deze onderdeel is van de onderzoeksgroep (zij hebben per post de enquêtes ontvangen) en de Broeksittardenaren omdat de grens met Stadbroek kennelijk door hen niet zo beleefd wordt. De twee noordelijke kwadranten waren met 66 % van het aantal respondenten het sterkst vertegenwoordigd. Dit percentage komt exact overeen met de verdeling in de populatie. Bij de twee zuidelijke kwadranten is de verdeling schever. Slechts 2% van de respondenten was afkomstig uit het zuid-oostelijke kwadrant, waar 23% van de populatie woont.

De jongste groep, geboren tussen 1990 en 1993, nam 59 % van de ingevulde enquêtes voor hun rekening, terwijl de oudste groep met slechts 10 % de minste respondenten leverde. In de populatie is dat respectievelijk 34 % en 37 %.

Alle respondenten gaan nog naar school, op één na allemaal 5 dagen per week. Er zitten 38 kinderen (54 %) op de basisschool en 20 jongeren (28 %) volgen onderwijs op het VMBO, 10 jongeren (14 %) op het speciaal onderwijs en (4 %) op het MBO. Van het VWO is slechts 1 respondent (1,4 %) Van de jongeren die naar de basisschool gaan is 26 procent ouder dan 12 jaar. Alle respondenten wonen nog thuis en 85 % wordt volledig door ouders onderhouden. De rest heeft daarnaast een studiebeurs en/of een bijbaantje.

Van alle respondenten geeft 90 % aan de Nederlandse nationaliteit te hebben. In de populatie is dat 72 %. Van deze Nederlanders rekent bijna éénderde zich tot een bijzondere groep, zoals Turkse of Marokkaanse Nederlanders en woonwagengebouwen.

6.2 De wensen en behoeften van jongeren.

De eerste onderzoeksvraag: “Wat zijn de wensen en behoeften van de diverse groepen jongeren met betrekking tot de voorzieningen voor vrije tijd in de wijk?” levert de onderstaande resultaten op. In de enquête (bijlage 8) zijn u de gescoorde frequenties per enquêtevraag ingevuld.

6.2.1 De omvang en structuur van de vrije tijd

De jongeren hebben gemiddeld 8 uur vrije tijd per dag. De meeste vrije tijd hebben zij in het weekend op woensdagmiddag en 's avonds. Ook op de andere schooldagen hebben zij na school vaak vrije tijd. Twintig procent van de respondenten geeft aan de vrije tijd als versnipperd te beleven.

Tabel 3: Het gemiddeld aantal uren vrije tijd per dag

	N	Minimum	Maximum	Gemiddelde	Std. Deviation
aantal uren vrije tijd maandag	66	0	8,0	5,6	1,7
aantal uren vrije tijd dinsdag	66	0	10,0	5,7	2,0
aantal uren vrije tijd woensdag	67	0	11,0	6,8	2,3
aantal uren vrije tijd donderdag	67	0	10,0	5,5	2,0
aantal uren vrije tijd vrijdag	68	0	20,0	6,8	3,0
aantal uren vrije tijd zaterdag	67	0,5	24,0	13,4	5,3
aantal uren vrije tijd zondag	66	3,0	24,0	13,4	4,8
Gemiddeld aantal uren vrije tijd per dag	68	2,04	12,0	8,2	2,2

6.2.2 *Waar, met wie en hoe brengen de jongeren hun vrije tijd door?*

Vrije tijd wordt vooral thuis doorgebracht, gevolgd door “bij vrienden/vriendinnen” en “op straat”. De jongeren geven aan de meeste vrije tijd samen met vrienden en vriendinnen door te brengen, onmiddellijk gevolgd door alleen. Op de derde plaats werd ‘in de huiselijke kring’ genoemd. Vrienden en vriendinnen worden dus zowel thuis als op straat (en andere plaatsen in de openbare ruimte) als bij vrienden en vriendinnen thuis ontmoet.

Populaire vrije tijdsbestedingen zijn in volgorde van belangrijkheid: computeren, film of T.V. kijken, met vrienden, vriendinnen of familie optrekken, op straat spelen, relaxen/rondhangen, muziek luisteren of maken en sporten. Van deze activiteiten gaven de jongeren aan ze tenminste 2 keer per week te ondernemen. Andere activiteiten die werden genoemd waren (eveneens in volgorde van belangrijkheid): winkelen, dance, een blowtje roken, gewoon roken en uitgaan en cafébezoek.

6.2.3. *De wensen en behoeften van de jongeren in de vrije tijd.*

Over het algemeen gaven de jongeren (74%) aan tevreden te zijn met de manier waarop ze hun vrije tijd doorbrengen. Zij die aangaven ontevreden te zijn wilden vooral meer uitgaan, aan sport doen een diploma halen, activiteiten organiseren voor jongeren in Stadbroek, meer tijd met anderen doorbrengen, zich nuttig maken voor anderen en een leuke cursus volgen. De leuke activiteiten voor in de vrije tijd vonden jongeren: een sportcompetitie, een survivalweekend, een buurtfeest, een muziek- of songfestival, deelnemen aan een hobbyclub, een straatspelendag en tenslotte een doe-dag. De genoemde cursussen waren in volgorde van belangrijkheid: een hobbygerichte cursus, een cursus waardoor ik me veiliger voel op straat, een cursus over seks en veilig vrijen, een cursus die me leert om makkelijker met mensen om te gaan, een cursus die me alles leert over gezondheid en tenslotte een cursus ‘waar vind ik alle voorzieningen in Sittard’.

6.2.4 *De betekenis die de jongeren hechten aan hun vrije tijd?*

De belangrijkste betekenis van vrije tijd is voor de jongeren de mogelijkheid om leuke dingen te doen, gevolgd door het gevoel ‘niets te moeten’. Ook genoemd werden ‘dat ik over belangrijke dingen kan praten’, dat ik ‘met andere mensen in contact kom’ en dat ik ‘er iets van opsteek’.

6.2.5 *In hoeverre voldoen de vrijetijdsvoorzieningen in de wijk aan de wensen en behoeften van de jongeren?*

De meerderheid van de jongeren (73 %) is het eens met de stelling ‘er wordt te weinig georganiseerd voor jongeren in Stadbroek’. Ook geeft 71 % van hen aan dat ze graag een eigen ruimte willen hebben om bij elkaar te komen. Op de vraag ‘welke activiteiten zijn er in Stadbroek die jongeren van jouw leeftijd leuk zouden vinden om te doen’ werden 237 activiteiten genoemd. Iedereen kon 5 activiteiten noemen. Als alle jongeren de vraag volledig zouden hebben beantwoord zou dat 370 activiteiten hebben opgeleverd. Lang niet alle jongeren konden dus 5 leuke activiteiten in Stadbroek noemen. De activiteiten die werden genoemd in categorieën van afnemende belangrijkheid: sporten, waarbij balsporten het meest werden genoemd, onmiddellijk gevolgd door racesporten (als crossen, karten en skeeleren), watersporten (zwemmen), vechtsporten en racketsporten; dansen en uitgaan; buitenspelen; ‘club’activiteiten. Ook werden genoemd hangen, muziek en zang, seks en seksshops en winkelen. Op de vraag ‘noem eens 5 verenigingen in Stadbroek waar iemand van jouw leeftijd lid van kan worden’ werden 86 verenigingen genoemd. Ook hier mochten de jongeren 5 verenigingen noemen en had het resultaat 370 kunnen zijn. De verenigingen die werden genoemd waren voetbalverenigingen, de zwemvereniging, vechtsportverenigingen, de fitnessclub, een handbalvereniging, en diversen, zoals fietsen, rennen, schaatsen en paardenmanege. Een nadere analyse van deze verenigingen leert ons dat het hetzij verenigingen zijn die buiten Stadbroek liggen (Fortuna, VV Almania) hetzij geen verenigingen zijn, maar activiteiten die worden aangeboden door het welzijnswerk of de Brede School.

6.2.6 *Belemmeringen bij het gebruik maken van voorzieningen.*

Bij de vraag ‘waarom word je dan geen lid van een vereniging die leuk is?’ antwoordt 46 % van de jongeren dat de belangrijkste reden is dat er geen leuke verenigingen zijn in Stadbroek. Andere redenen die worden genoemd zijn tijdgebrek (22 %) en dat men zich niet op zijn gemak voelt bij de vereniging van zijn keus (17 %). Redenen die niet blijken mee te spelen zijn: ‘ik mag niet’ (50 % vindt dit niet belangrijk) en ‘mijn vrienden en vriendinnen gaan ook niet’ (33 % hecht hier geen waarde aan).

Tabel 4: redenen waarom jongeren geen lid zijn van een vereniging.

	Wel belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk
Er zijn geen verenigingen die leuke dingen doen	31	12	16
Ik heb geen tijd voor een vereniging	15	22	19
Ik mag niet	8	9	34
Mijn vrienden/vriendinnen gaan ook niet	9	12	23
Ik voel me niet op mijn gemak bij de vereniging van mijn keuze	12	11	24
Anders nl.	4	0	2

Bij de vraag ‘waarom neem je niet deel aan de activiteiten die je leuk vindt voor jongeren van jouw leeftijd’ blijkt dat van de 20 jongeren die aangeven er niet aan deel te nemen de belangrijkste reden is dat zij die activiteiten niet leuk vinden (50 %). Onbelangrijke redenen zijn dat ze worden uitgelachen, dat het te duur is of dat ze niet mogen. Bij de vraag ‘wat zou je anders willen doen in je vrije tijd en waarom doe je dat dan niet?’ geven 9 van de 14 jongeren (64 %) te kennen dat wat zij willen niet mogelijk is in Stadbroek. Gevoelens van onveiligheid blijken geen rol van betekenis te spelen bij het ondernemen van activiteiten of het lid worden van een vereniging. Slechts 1 van de respondenten geeft dit als antwoord. Ook blijkt het besteedbare budget nauwelijks een belemmerende factor te zijn. Op de vraag heb je genoeg te besteden in je vrije tijd geeft 77 % aan dat dat het geval is.

Tabel 5: redenen waarom de jongeren activiteiten niet ondernemen

	Wel belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk
Het is te duur	4	4	12
Ik vind het geen leuke activiteiten	10	3	6
Ik heb geen tijd	2	8	8
Ik mag niet	7	2	10
Mijn vrienden/vriendinnen doen dat ook niet	5	5	9
Ik word dan uitgelachen of gepest	3	2	13
Anders nl.	1	0	0

6.2.7 Verwachtingen van het jongerenwerk en de gemeente.

Op de vraag of het Patronaat een goede plaats is voor locatiegebonden jongerenwerk antwoordt 57 % ja. Alle respondenten hebben de vraag ‘waarom is het patronaat wel een goede plek?’ ingevuld. Daarvan geeft 24 % aan dat dat is omdat ze zich op hun gemak voelen in het Patronaat, 23% omdat er toezicht is en 19 % omdat het Patronaat beschikt over de middelen en de ruimte. Alleen de jongeren die nee gezegd hebben op de vraag of het Patronaat een goede plek is hebben de vraag beantwoord waarom dat dan is. De gegeven redenen zijn: ze kunnen daar niet hun eigen gang gaan (12 %), dat er vaak problemen zijn (9 %) en dat ze er zich niet op hun gemak voelen (9 %).

De gemeente kan het beter doen in de ogen van de jongeren: 74 % is van mening dat de gemeente beter naar jongeren moet luisteren en 29 % denkt dat de gemeente weinig vertrouwen geniet bij de bewoners van Stadbroek.

6.3 De eigen bijdrage aan het vrijetijdsaanbod in Stadbroek.

Een groot deel van de jongeren (77 %) geeft aan wel een bijdrage te willen leveren aan het opzetten van activiteiten in Stadbroek. Vierendertig jongeren (47 %) hebben zelfs hun naam opgegeven als potentiële medewerker. De bijdragen die zij willen leveren zijn: af en toe meehelpen (66 %), wekelijks meehelpen (18 %), lid worden van een jeugdraad (11 %) en meehelpen een jeugdraad in Stadbroek op te richten (5 %). De meeste jongeren (58 %) denken dit zo te kunnen en daarbij geen steun of begeleiding meer bij nodig te hebben. Zij die aangeven wel wat begeleiding daarbij te kunnen gebruiken willen vooral leren hoe ze dingen moeten regelen (14 %), leren hoe anderen te vertellen wat ze moeten doen (14 %), beter de weg leren kennen in de infrastructuur voor hulp- en dienstverlening (8 %) en meer leren over administratie en boekhouden (7 %).

Drieëntwintig 23 % van de jongeren geeft aan wel eens klachten te hebben gehad van mensen die vinden dat zij overlast veroorzaken. De overlast is dan dat ze teveel lawaai maken (7 %), teveel vernielen (7 %) en teveel rommel maken (5 %). Door 35 % van de ja-zeggers worden deze klachten ook terecht gevonden.

7. Conclusies en aanbevelingen.

7.1 Jongeren in Stadbroek.

De jongeren in Stadbroek zijn lager opgeleid dan het landelijk gemiddelde. Tien jongeren van 12 jaar of ouder zitten nog op de basisschool; van de onderzoeksgroep is 46 % doorgestroomd naar het VMBO, in heel Sittard is dat 27 %. Drie procent van de jongeren in Stadbroek is al in de basisschoolleeftijd op het speciaal onderwijs geplaatst, variërend van ZMOK tot ZMLK. Landelijk volgt 0,9 % (CBS, mei 2003) van de kinderen speciaal onderwijs. Dertien procent van de jongeren uit Stadbroek is doorgestroomd naar Trevianum, een scholengemeenschap waar HAVO, VWO en MAVO wordt aangeboden. Landelijk gaat 26 procent naar de HAVO of hoger (CBS, mei 2003). Tijdens de contacten met jeugdhulpverlening bleek dat een groot aantal jongeren daar begeleid wordt. Precieze aantallen kunnen we niet noemen aangezien deze gegevens privacygevoelig zijn, maar telefonisch werd door een medewerker van bureau Jeugdzorg aangegeven dat het aantal hoog is in vergelijking met andere buurten in Zuid-Limburg.

7.2 De jongeren en hun vrije tijd in Stadbroek.

De jongeren in Stadbroek zijn redelijk tevreden over hun vrije tijd. Daarin wijken ze niet af van het landelijk gemiddelde. Wel hebben ze meer vrije tijd dan de gemiddelde jongere in Nederland (6 uur per dag). Ze geven daarbij aan, dat er te weinig voor hen te doen is in Stadbroek.

- Het aanbod

Een analyse van het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten leverde op, dat er in Stadbroek nauwelijks verenigingen zijn en de verenigingen die er zijn sluiten niet aan bij de behoeften van jongeren. Dit met uitzondering van de speeltuin, die echter voor adolescenten met het stijgen van de leeftijd steeds minder aantrekkingskracht heeft. Als jongeren al leuke activiteiten of verenigingen noemden waren dat of verenigingen die niet in Stadbroek gelegen waren of activiteiten die werden aangeboden door het welzijnswerk (huiswerkbegeleiding, tienergroep) of de brede school (dance, karate, etc). Daarnaast spraken de jongeren conform het literatuuronderzoek uit, dat zij het grootste gedeelte van hun vrije tijd met vrienden en vriendinnen doorbrengen. Een dergelijke voorziening is er in Stadbroek alleen voor de jonge adolescenten in de vorm van de tieneropvang. De oudere adolescenten moeten op straat of in de huiselijke kring hun leeftijdgenoten ontmoeten. Ze zijn dus afhankelijk van het weer, de tolerantie van de buurt, hun ouders en familieleden bij het opbouwen en onderhouden van vriendschappen met leeftijdgenoten, die zo belangrijk zijn voor hun ontwikkeling. Mondeling gaven enkele jongeren aan zelfs weggestuurd te worden op plaatsen die eigenlijk voor hen bestemd zijn, zoals bij het basketbalveldje. Dit laatste sluit aan bij de maatschappelijke ontwikkeling dat de tolerantie in de samenleving als gevolg van de individualisering en de toegenomen aandacht voor individuele ontplooiing is afgenomen. Mensen hebben eerder last van het gedrag van anderen en zullen daar sneller tegen ageren (Brink, 2001, pag. 85). Dit heeft tot gevolg dat de ruimte waarin de jongeren zich ongestoord kunnen bewegen is afgenomen.

- De aantrekkelijkheid van het aanbod

Als belangrijkste criterium voor vrijetijdsactiviteiten werd genoemd dat ze leuk moeten zijn. Deze 'leukheid' moeten ze dan zelf creëren. De activiteiten die jongeren wensten waren zeer divers van aard, van reëel haalbaar (een skatebaan of een trapveldje) tot een pretpark of een disco in de wijk. Sport was met name erg populair en de gelegenheden hiertoe in Stadbroek zijn minimaal.

De activiteiten die worden opgezet vanuit het Patronaat of van de brede school werden vaak genoemd. Ze zijn breed onder de jongeren bekend. Bij ontstentenis van ander aanbod voorzien zij in een brede behoefte. Het nadeel van deze activiteiten is dat jongeren er niet echt voor hoeven te kiezen en dus sneller weer afhaken. Het Patronaat staat goed aangeschreven. Toch zien nog een aantal jongeren (m.n. meisjes) het Patronaat als een besmette plaats omdat er volgens hen veel problemen zijn in en om het centrum en men zich ook daar afhankelijk voelt van de werkers.

- Stadbroek als wijk

Hoewel het onderzoek uitdrukkelijk op Stadbroek gericht was, hebben toch 9 jongeren van buiten de wijk de enquête ingevuld. Zij voelen zich kennelijk tot Stadbroek aangetrokken. De vraag is of

Stadbroek wel als eenheid wordt beleefd door de (jonge) bewoners. Dit sluit aan bij de verdeling van de wijk in vier kwadranten die anders van karakter zijn en wordt tevens bevestigd door het feit dat de jongeren die verenigingen konden noemen die leuk voor hen waren veelal verenigingen buiten de wijk noemden. In de herstructurering worden gebieden binnen de twee noordelijke kwadranten geherstructureerd.. Kwadrant 1 moet meer aansluiten bij het nieuwbouwplan Baandert 1 en 2, kwadrant 2 meer bij Broeksittard. De twee Zuidelijke kwadranten wil men laten aansluiten bij de wijken Vrangendaal en De Baandert en het Centrum (Voskamp en Waarts, 1997).

7.2 Aanbevelingen op beleidsniveau.

Een eerste belangrijke conclusie die wij uit dit onderzoek hebben getrokken is het feit dat vrije tijd en vrijetijdsaanbod niet los te zien is van de totale situatie in de wijk. Tegemoet komen aan de wensen en behoeften van jongeren op het gebied van vrije tijd dient ons inziens dan ook een plaats te krijgen in een integrale totaalbenadering van de wijk als leefomgeving. Verschillende partners zoals welzijnswerk, brede school, Stadbroek in Ontwikkeling, maar ook woonvoorzieningen, jeugdhulpverlening, politie en justitie en zelfs het aanwezige bedrijfsleven kunnen daarin een functie vervullen.

- *Faciliteren van een divers en gespreid aanbod aan jeugd- en jongerenvoorzieningen.*

Voor jonge adolescenten zijn er nog de activiteiten van het tienerwerk, de brede school en de speeltuin, voor de iets oudere groepen is er niets. Deze lacune wordt niet opgevuld door het verenigingsleven.

Wij denken daarbij aan:

- Meerdere kleine speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de wijk.
- Geautoriseerde hangplekken
- Accomodatiegebonden jongerenwerk (mits beheersbaar)

- *Een planmatige procesgerichte aanpak*

Een wijk met een cumulatieve achterstandsproblematiek als Stadbroek, zal niet op korte termijn verbeteren, ook niet als het gaat om een deelterrein zoals vrijetijdsbesteding. Bij de beoogde veranderingsprocessen is het raadzaam in een meerjarige fasegewijs project te werken. Daarbij is meer van belang dat er een proces op gang komt waarin jongeren meer en meer betrokken raken bij taken en verantwoordelijkheden, dan dat er volgens afspraak producten geleverd worden. Per fase zullen heldere doelen en activiteiten moeten worden vastgelegd. Wij denken aan:

Fase 1: 'unfreezing'

- Nemen van eerste maatregelen (bieden kleine voorzieningen) om te laten zien dat het probleem gesignaleerd en serieus genomen wordt.
- Achterhalen van jongeren die bereid zijn een bijdrage te leveren.
- Deze binden door hen kleine taken te geven

Daarbij is van belang dat deze jongeren ook persoonlijk nut ondervinden van hun inspanning, door een kleine beloning, extra privileges, activiteiten etc.

Fase 2: 'moving'

- Inventariseren van de wensen en behoeften van deze jongeren (op welke wijze willen zij actief zijn en over welke noodzakelijke vaardigheden beschikken zij al wel en over welke nog niet).
- Wat verwachten zij aan persoonlijk profijt en hoe kan dat gerealiseerd worden

Fase 3: 'freezing'

- Verschaffen van de noodzakelijke begeleiding (door het welzijnswerk of in de vorm van korte cursussen)
- Maken van afspraken met de jongeren en een controlesysteem opzetten.

- *Opzetten van een sluitend netwerk van proactief en repressief veiligheids- en leefbaarheidsbeleid.*

Diverse instellingen in de wijk die zich bezighouden met jongeren zowel op het gebied van welzijn, scholing, werk, hulp- en dienstverlening en controle en strafuitvoering (reclassering, buro HALT) zouden intensief samen kunnen werken aan een integrale aanpak van het jongerenprobleem in de wijk. De volgende stappen zijn hierbij voor de hand liggend:

- het komen tot een gemeenschappelijke probleemdefinitie

- het in kaart brengen van de taken, verantwoordelijkheden en uitvoeringsstrategieën en – methodieken van de diverse organisaties
- Aanwijzen van de lacunes in het systeem
- In kaart brengen van de bijdrage die de diverse instellingen aan het gezamenlijke probleem kunnen leveren
- Vormgeven aan samenwerkingsverbanden en structuren.

- *Stimuleren van het particulier initiatief.*

Her verenigingsleven in de wijk is weinig toegankelijk voor jongeren. Ook in de commerciële sector kent Stadbroek weinig voorzieningen voor jongeren. Het huidige vrijetijdsaanbod wordt geboden door de brede school en het welzijnswerk. Bewoners hebben daar geen rol in. Jongeren worden daardoor afhankelijk van de publieke sector, die politiek- en conjunctuurgevoelig is. Het welzijnspeil van de wijk zou niet alleen afhankelijk moeten zijn van de ‘staat’, maar moeten bestaan uit een mix van diensten die geboden worden door markt, staat en de ‘civil society’.

Wij denken dan aan:

- Stimuleren van het verenigingsleven voor jongeren in de wijk (bv door subsidies op jeugdleden)
- Verenigingen faciliteren bij het creëren van een aantrekkelijk aanbod voor jongeren.
- Het aantrekkelijk maken voor (kleine) bedrijven om zich in de wijk te vestigen.
- Kadervorming in de wijk mogelijk maken.

- *In dialoog gaan met de jongeren.*

De jongeren geven aan dat er te weinig naar ze geluisterd wordt door de gemeente. Als mensen geïnformeerd zijn is hun vaak het doel van maatregelen meer helder en zijn ze eerder bereid een bijdrage te leveren. Wij denken dan aan:

- Dit rapport in de wijk presenteren als startschot voor een project ‘verantwoorde vrije tijd voor jongeren in Stadbroek’ (ook toegankelijk voor ouders en andere wijkbewoners).
- Stimuleren van een jeugdraad met een sterke Stadsbroekse delegatie.
- Faciliteren van kadervorming onder jongeren.
- Faciliteren van buurtopbouwwerk gericht op jongeren

- *Faciliteren van het tot stand komen van een dialoog tussen ouderen en jongeren uit de wijk:*

Een aantal van de problemen die de jongeren veroorzaken zijn het gevolg van de afnemende tolerantie: onbekend maakt onbemind en soms zelfs bedreigend. Begrip voor elkaar standpunten en belevingen kan leiden tot een vreedzamer coëxistentie. Buurtbewoners zal duidelijk moeten zijn dat de openbare ruimte ook openbaar is voor jongeren ook al gedragen ze zich soms luidruchtiger en uitdagender dan men zou willen. Te denken valt aan:

- oprichten van een wijkraad met oudere en jongere leden.
- intergenerationele samenwerking stimuleren (bv in het verenigingsleven).

7.4 Aanbevelingen voor het welzijnswerk.

Het welzijnswerk i.c. het sociaal-cultureel werk zou naast de activiteiten die al worden ontplooid en die een brede aftrek vinden onder de jongeren in Stadbroek zich ook op het volgende kunnen richten:

- *Een bijdrage leveren aan het openstellen van verenigingen in Stadbroek voor jongeren.*

Het welzijnswerk zou in dit kader de volgende rol kunnen spelen:

- de redenen van de jongeren om zich niet bij de verenigingen in Stadbroek aan te sluiten inventariseren.
- de verenigingen meer gericht laten zijn op het toetreden van jeugdleden.
- de verenigingen begeleiden bij het creëren van een geschikt aanbod voor jongeren.
- jongeren stimuleren om lid te worden van een vereniging.

- *Jongeren stimuleren om verantwoordelijkheid te dragen voor het niveau van hun eigen vrijetijdsvoorzieningen.*

Hiervoor zouden de volgende activiteiten ondernomen kunnen worden:

- contacten leggen met de jongeren die in dit onderzoek aangegeven hebben een bijdrage te willen leveren aan vrije tijd.
- kadervorming tot stand brengen door jongeren stapsgewijs steeds meer taken en verantwoordelijkheden te geven.
- Jongeren scholen in de diverse vaardigheden die nodig zijn om als vrijwilliger in het welzijnswerk en verenigingsleven te kunnen functioneren. De meeste jongeren waren van mening dat zij geen extra begeleiding nodig hadden, het is echter de vraag of ze überhaupt overzien wat er allemaal komt kijken bij het 'vrijwilliger zijn bij een jeugdclub'.
- *Participeren in het netwerk (SIO, Politie en justitie Jeugdhulpverlening, woonvoorzieningen) dat het sluitende systeem van proactief en repressief veiligheids- en leefbaarheidsbeleid uitvoert.*

Taken voor het welzijnswerk hierbinnen zijn:

- signaleren van (potentiële) probleemsituaties (schooluitval, verwaarlozing, etc)
- communiceren naar partners in het netwerk.
- begeleiden van jongeren, zowel bij het leren van nieuwe gewenste (sociale) vaardigheden als naar instellingen voor hulp- een dienstverlening.
- binnen de eigen instelling normen en waarden handhaven.
- *Bewerkstelligen dat Stadbroek daadwerkelijk een 'wijk voor alle leeftijden' wordt.*

Te denken valt dan aan:

- het op gang brengen van een dialoog tussen de jongeren en de andere bewoners van de wijk.
- Zitting nemen in het wijkplatform
- Bemiddelen bij conflicten tussen generaties

- *Accomodatiegericht jongerenwerk aanbieden voor de oudere tieners.*

Op dit moment functioneert het tienerwerk goed. Over een of twee jaar zijn deze jongeren te oud. Als dan voor hen jongerenwerk wordt aangeboden, loopt het accommodatiegebonden tienerwerk automatisch over in accommodatiegebonden jongerenwerk. Deze jongeren kunnen ook een kadergroep gaan vormen mits hier goed op voorbereid.

Literatuur.

- Adams, A., Erath, P. en Shardlow, S. M. (2001)
Key Themes in European Social Work
Sheffield: Russel House Publishing LTD.
- Baarda, D.B. en Goede, M.P.M. de (1999)
Statistiek met SPSS voor Windows,
Groningen: Wolters Noordhoff.
- Baarda, D.B. en Goede, M.P.M. de (2001)
Basisboek methoden en technieken,
Groningen: Wolters Noordhoff.
- Bakker, K., Pannebakker, M. en Snijders, J. (1999),
Kwetsbaar en competent,
Utrecht: NIZW Uitgeverij.
- Berger, P.L. en Berger, B., (1988),
Sociologie, een biografische opzet,
Baarn: AMBO bv.
- Brink, G. van den (2001),
Geweld als uitdaging,
Utrecht: NIZW Uitgeverij
- Brinkman, J. (2000)
De vragenlijst
Groningen: Wolters-Noordhoff (tweede druk)
- Desserjer, W. en Van Houttem, D. (2000),
Wijkprofiel Stadbroek,
Sittard: Symbiose.
- Dijk, J.J.M. van, H.I. Sagel-Grande en L.G. Toornvliet (2002),
Actuele criminologie,
Den Haag: Koninklijke Vermande.
- Eilander, G. en Kralingen, R.M. van (1999)
Tijdreis in trends,
Alphen aan den Rijn: Samsom uitgeverij
- Endt - Meijling, M. van. (1999),
Met nieuwe ogen,
Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Gemeente Sittard, (1998),
Hoofdlijnennotitie Integraal Jeugdbeleid in de gemeente Sittard 1998-2001,
Gemeente Sittard.
- Gemeente Sittard-Geleen, sector maatschappelijke ontwikkeling (2002),
Sociale Agenda 2003-2006, bouwstenen voor een sociaal vitale stad,
Sittard-Geleen Born.
- Gemeente Sittard (1999),

Sittard in Cijfers.

Heemelaar, M., (2000).

Seksualiteit, intimiteit en hulpverlening,
Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum.

Hortulanus, R.H en Machielse, J.E.M. (2002),

Ontmoeting, ontspanning en ontplooiing,
Het sociaal debat, deel 8, 's Gravenhage: Elsevier overheid.

Jager, H. de, en A.L. Mok (1999),

Grondbeginselen der sociologie,
Utrecht: educatieve partners Nederland.

Jansen, E.P.W.A. en Joostens, Th.H. (1998)

Enquêteren,
Groningen: Wolters-Noordhoff

Karsten, L., E. Kuiper en H. Reubsaet (2001),

Van de straat? De relatie jeugd en openbare ruimte verkend,
Assen: Koninklijke Van Gorcum & Comp. B.V.

Kohnstam, R (1997),

Kleine ontwikkelingspsychologie3: de adolescentie,
Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghum.

Kooistra, J., e.a. (2000),

Leefvormen, identiteit en socialisatie,
Utrecht: Lemma BV.

Kooistra, O. Wiebing R en Kayser, T. (1997),

De gemeente moet een beetje meer denken: voor en door jongeren,
Amsterdam: Stichting Alexander.

Koops, W. en W. Slot (1998),

Van lastig tot misdadig,
Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghem.

Kunneman (1996),

Normatieve professionaliteit: een appel,
In: Sociale Interventie, Vol 5, afl. 3.

Lissenberg, E., S. van Ruller en R. van Swaaningen (2001),

Tegen de regels in. Een inleiding in de criminologie,
Nijmegen: Ars Aequi Libri.

Meeus.W, (1994),

Adolescentie Een psychosociale benadering,
Groningen: Wolters-Noordhoff BV.

minBZK (1999). *Integraal veiligheidsprogramma,*

minBZK

Penninx, K. (2003)

De stad van alle leeftijden,

Utrecht: NIZW Uitgeverij

- Ploeg, J.D. van der (1997),
Gedragsproblemen Ontwikkelingen en risico's,
Rotterdam: Lemniscaat BV.
- Poel, H. van der, (1999),
Tijd voor vrijheid,
Amsterdam: Uitgeverij Boom.
- Prakken, J. en Ligtermoet, I. (2003)
Barometers voor lokaal jeugdbeleid,
Utrecht: NIZW Uitgeverij.
- Remmerswaal, J. (1998)
Handboek groepsdynamica
Baarn, Uitgeverij Nelissen
- Schoorl, A.H.A. en Andel H. van (1999),
Monitoren voor lokaal sociaal beleid, deel 2,
Den Haag: SGBO.
- Schuringa, L., (2001),
Omgaan met diversiteit,
Soest: Uitgeverij H. Nelissen.
- Sociaal Cultureel Planbureau (2001),
De sociale staat van Nederland 2001,
Den Haag: SCP-publicatie.
- Sociaal Cultureel Planbureau (2003),
Rapportage jeugd 2002,
Den Haag: SCP-publicatie.
- Steens, R. (1993),
Menselijke communicatie. Een zoektocht naar haar complexiteit,
Antwerpen: Interactie akademie.
- Verheugt, J.W.P. (1999),
Inleiding in het Nederlandse recht,
Den Haag: Bohn Juridische uitgevers.
- Voskamp, J. en Waarts, M. (1997)
Een toekomstbeeld voor Stadbroek
Amersfoort, Werkgroep 2duizend
- Waal, V. de (2001),
Uitdagend leren,
Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Wit. J. de, (2001),
Psychologie van de adolescentie,
Baarn: Uitgeverij Intro.

Bijlage 1: een overzicht van de straten van Stadbroek.

Het noordwestelijk kwadrant, *kwadrant 1*, omvat de straten:

- Tudderenderweg noordwest
- Hemelsley noordwest
- Sint Josephstraat(noord)
- Looimolenstraat, Janekersvaart
- Oude weg(noord)
- Sportcentrumlaan-oost.

Het noordoostelijk kwadrant, *kwadrant 2*, omvat de straten:

- Tudderenderweg noordoost
- Hemelsley noordoost
- Jan Steenstraat(west)
- Pieter Breughelstraat
- Jan van Eijckstraat
- Vermeerstraat, Rembrandtstraat
- van Goghstraat
- Breitnerstraat
- Tooropstraat
- J. Israël straat
- Burg. Corbijstraat(west)
- Rubensstraat(noord)
- Jeroen Boschstraat(west).

Het zuidwestelijk kwadrant, *kwadrant 3*, omvat de straten:

- Tudderenderweg zuidwest
- Hemelsley zuidwest
- Oude weg(zuid)
- Sint Josephstraat(zuid)
- het Sint Josephplantsoen.

Het zuidoostelijk kwadrant, *kwadrant 4*, omvat de straten:

- Tudderenderweg zuidoost
- Hemelsley zuidoost
- Kennedysingel(noord)
- Broeksittarderweg(west)
- Jan van Stevensweertstraat
- Ch. Vosstraat
- Vrangendael(noord)
- J. Postmesstraat
- Henri Jonasstraat
- Robert Graaflandstraat
- Alex Schaepkensstraat
- H. Luytenstraat
- Rubensstraat(zuid).

Bijlage 2: voorzieningen in Stadbroek

De volgende voorzieningen zijn in de wijk aanwezig (Werkgroep 2duizend, 1997, pag. 45-50):

Midden- en kleinbedrijf:

Stadbroek beschikt niet echt over een winkelcentrum. Hier en daar liggen wat buurtwinkels, zoals een slager, een bakker, een supermarkt door de buurt verspreid. Veel winkeltjes verdwijnen langzamerhand. In Stadbroek zijn naast een aantal winkelvoorzieningen ook enkele bedrijven, zoals een benzinestation, een garage, 2 café's, snackbars, etc. Daarnaast hebben op een paar locaties bewoners hun tuin of garage omgebouwd om daar op kleine schaal (legale en illegale) werkzaamheden uit te voeren (metaalbewerking, verzameling schrootafval, opknappen en verkoop van tweedehands spullen).

Medische voorzieningen:

Er zijn behalve een tandarts geen gezondheidsvoorzieningen in Stadbroek. Deze liggen echter binnen een bereikbare afstand van de wijk.

Gemeenschapsvoorzieningen:

Er zijn tweegemeenschapsvoorzieningen in Stadbroek, namelijk het gemeenschapshuis/het Patronaat en MFR Tohejo die beide op de Tudderenderweg gesitueerd zijn.

Sociaal-culturele voorzieningen (en buurtbeheer / buurtzorg):

Naast activiteiten buurtbeheer en buurtzorg zijn er nog diverse voorzieningen opgezet in Stadbroek. Zo is er: Buurtvereniging Don Bosco, Tohejo, het Patronaat, drie Hobbyclubs, Countryclub en Kindercountryclub, Darten, Bloemschikken, Kaarten Heren, Kienen, Koersbalclub, Middengroep Stadbroek, Volksdansen, Zanglust Vogelvereniging, Duivenvereniging en twee carnavalsverenigingen

Een groot deel van de activiteiten die de welzijnsinstelling Partners in Welzijn (PiW) in het werkgebied Sittard Oost verzorgt is gericht op de wijk Stadbroek.

Concreet zijn de activiteiten, die door PiW uitgevoerd worden voor Stadbroek onder te verdelen in 6 categorieën, te weten:

1. Opbouwwerk: o.a. begeleiding van bewonerscomités, wijkplatform, buurtgerichte werkgroepen en voorheen Melkert-III activiteiten;
2. Jeugd- en jongerenwerk: o.a. kinderactiviteiten, opvang voor tieners en jongeren, hangplek/gedoogplek (noodverband), randgroepjongerenwerk en activiteiten rondom opvoedingsondersteuning.
3. Sociaal-cultureel werk volwassenen: o.a. doe-, praat- en ontmoetingsactiviteiten waarbinnen activering centraal staat, taalontwikkeling, wijkkrant, buurtvereniging;
4. Onderwijsprojecten: netwerken jeugdhulpverlening, huiswerkbegeleiding;
5. Zorg(coördinatie): toegesneden / afgestemde zorg voor buurtbewoners in een isolementsituatie (voortkomend uit het project 'op huisbezoek');
6. Ouderenwerk: PiW heft een stuurgroep geformeerd, die de behoeften van ouderen onderzoekt en beschrijft en activiteiten voor hen opzet (bijvoorbeeld klussen-/boodschappendienst).
7. Algemeen Maatschappelijk Werk.

Sportvoorzieningen:

In Stadbroek zijn twee voetbalclubs / -verenigingen, namelijk Centrum Boys voetbalclub en Voetbalvereniging Stadbroek. Verder is er nog een tennisclub, een visvijver, een Jeu de Boules-hal en Sportstichting Sittard.

Speelvoorzieningen:

Stadbroek kent veel te weinig speelvoorzieningen. Eigenlijk is er maar één speelvoorziening in de wijk (bij Molen Roufs), maar deze is moeilijk te bereiken voor kinderen die aan de Oostkant van de Tudderenderweg wonen. Verder is er nog een speeltuin die grenst aan het oostelijk deel van Stadbroek, maar daar wordt weinig gebruik van gemaakt.

Onderwijs:

In Stadbroek bevinden zich geen onderwijsinstellingen. Er is wel een basisschool geweest, maar deze is er nu niet meer. Jonge kinderen gaan bijna allemaal naar de basisscholen in Broeksittard, Vrangendael of de Baandert. Voortgezet onderwijsinstellingen liggen in het centrum van Sittard.

Overige:

Verder zijn in de wijk nog aanwezig Stadbroek in Opbouw (SIO), een Molukse Evangelische Kerk, een Baptistengemeente, de Islamitische gemeenschap Sittard, de Katholieke Bond voor ouderen Stadbroek, een Kinderdagverblijf, het Servicepunt Stadbroek en een Politiepost.

Bijlage 3: Opvoedingsstijlen.

De Wit (2000, p 107) onderscheidt 4 opvoedingsstijlen:

- *een permissief-toegeeflijke opvoedingsstijl*, waarin ouders weinig eisen stellen aan de adolescent, maar emotioneel wel positief betrokken zijn. Ouders zijn tolerant en grijpen weinig in, want zij zien ingrijpen als een hindernis in de ontwikkeling tot zelfstandigheid. Jongeren die op deze manier zijn opgevoed blijken wel te beschikken over zelfvertrouwen, maar ze vinden het moeilijk om zich aan regels te houden.
- *een permissief-onverschillige opvoedingsstijl*, waarin de ouders weinig eisen en bovendien weinig betrokken zijn bij het leven van de adolescent. Jongeren die volgens deze stijl zijn opgevoed hebben vaak zowel weinig zelfvertrouwen als dat ze beschikken over weinig zelfcontrole.
- *een 'autoritaire' opvoedingsstijl*, waarbij de ouders eisen en grenzen stellen aan het gedrag van hun kinderen, verwachten dat de adolescent hun richtlijnen volgt, het gedrag van de adolescent controleren en overtredingen van de regels bestraffen. Daarnaast wordt weinig gepraat of overlegd over de door hen opgelegde regels. Jongeren die op deze wijze zijn opgevoed hebben vaak de neiging zich sterk met anderen te vergelijken, weinig initiatief en spontaniteit te tonen en over weinig sociale vaardigheden in het contact met anderen te beschikken. Ze doen het vaak goed op school, zijn gehoorzaam maar hebben weinig zelfvertrouwen.
- *een 'autoritatieve' opvoedingsstijl*, waarbij de ouders zelfstandig gedrag aanmoedigen maar ook eisen en grenzen stellen aan het gedrag van de jongere en het gedrag controleren. Ze overleggen veel met hun kinderen en hun houding getuigt van zorg. Jongeren die op deze wijze zijn opgevoed zijn vaak sociaal zeer competent, beschikken over zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel.

Bijlage 4: Schoolbeleving, oorzaken van vroegtijdig schoolverlaten en uitvalpercentages

Schoolbeleving.

De schoolbeleving is afhankelijk van een aantal aspecten (Ploeg, 1997, pag. 108):

- De relatie met de leerkracht (82%)
- De school en het onderwijs in het algemeen (75%)
- De leerstof (54%)
- De schoolorganisatie (47%)
- De relatie met de medeleerlingen (43%)
- Extra - circulaire voorzieningen (18%)
- Het eigen presteren op school (14%)
- Het materieel voorzieningsniveau (14%)
- De schoolbegeleiding (11%)

Oorzaken van vroegtijdig schoolverlaten.

- Verkeerde beroeps- of opleidingskeuze als gevolg van het ontbreken van een duidelijk beroepsbeeld.
- Problemen in de psychosociale, sociaal-maatschappelijke en/of sociaal-emotionele sfeer.
- Beperkte cognitieve vaardigheden.
- Werken wordt aantrekkelijker gevonden (bv. omdat de jongere in zijn eigen levensonderhoud moet voorzien of een duur consumptiepatroon heeft).

Schooluitval uitgesplitst naar bevolkingsgroep (SCP, 2002 pag. 88)

<i>Schooluitval over diverse bevolkingsgroepen</i>	
Geslacht	
- jongens	7 %
- meisjes	5 %
Etniciteit	
- autochtoon	4 %
- allochtoon	
- Turken en Marokkanen	15 %
- Surinamers en Antillianen	13 %
- Overige	12 %
Opleiding ouders	
- alleen L.O.	11 %
- W.O.	3 %
Gezinssamenstelling	
- volledig gezin	4 %
- éénoudergezin	10 %
Gemiddeld	6 %

Bijlage 5: Theoretische verklaringsmodellen voor crimineel gedrag

Lissenberg, Van Ruller en Van Swaaningen verklaren crimineel gedrag middels de volgende benaderingen:

- Biologische, biopsychologische en biosociale benaderingen; hier ligt de nadruk op genetisch bepaalde gedragseigenschappen.
- Psychologische benaderingen;
- Differentiële associatie en sociaal leren; in deze benadering staat de het uitgangspunt centraal dat crimineel gedrag, evenals elk ander gedrag wordt geleerd van anderen.
- Controlebenaderingen; de kerngedachte van de controle benadering is dat crimineel gedrag kan worden verklaard vanuit de mechanismen die het menselijk gedrag controleren. Waarom mensen de wet overtreden is voor hen niet interessant. In plaats daarvan wordt gezocht naar de factoren waardoor men wordt weerhouden van het plegen van delicten.
- Rationele keuzebenaderingen; de verklaring van crimineel gedrag wordt gezocht in de mogelijkheden en beperkingen van de omgeving. Ieder mens houdt in bepaalde opzichten rekening met de consequenties van zijn gedragskeuzes. Het wel of niet vertonen van crimineel gedrag hangt volgens deze benadering af van de afweging tussen de kosten en baten van criminaliteit.
- Sociaal-ecologische benaderingen; Volgens deze benadering is de kwaliteit van de omgeving van invloed op de spreiding van crimineel gedrag en op de concentratie van criminaliteit.
- Spanningsbenaderingen; gemeenschappelijk in de spanningsbenaderingen is dat het ontstaan van criminaliteit niet aan individuele tekortkomingen wordt toegeschreven, maar veeleer aan de sociale omgeving. De spanning tussen aspiraties van het individu en normatief geaccepteerde mogelijkheden vraagt om een aanpassing en voor sommigen betekent dat: 'niet goedschiks, dan maar kwaadschiks'.
- Subculturele benaderingen; de subculturele benadering in de criminologie is een verzamelterm voor alle theorieën waarin aandacht wordt besteed aan culturele aspecten als verklaring voor (met name jeugd-) criminaliteit. Men heeft oog voor de maatschappelijke kwetsbaarheid van bepaalde groepen, maar legt ook de relatie met hun eigen ervarings- en belevingswereld. Dit is de som van alle ervaringen binnen het gezin, het onderwijs, de onmiddellijke omgeving (de buurtcultuur) en met leeftijdgenoten (de jeugdcultuur).
- Sociale reactiebenaderingen; in de sociale reactiebenadering ligt het accent op het benoemingsproces van criminaliteit: wie bepaalt op grond van welke motieven welke gedragingen worden gecriminaliseerd en welke niet?

Wat

wil

jij

in

Stadbroek?!?

Geef je mening!

Z.O.Z.

vrije tijd...

Ben jij tussen de 10 en 20 jaar? Heb jij een eigen mening? Zie je graag wat veranderen in je wijk? Heb je goede ideeën?

Doe dan mee aan dit onderzoek!

- Wat is er in Stadbroek voor jullie te doen in de vrije tijd?
Wat missen jullie?
- Wat doet het jongerenwerk voor jullie vrije tijd?
Wat doen ze niet?
- Willen jullie zelf iets opzetten zodat er meer in jullie vrije tijd te doen is of daaraan meehelpen?
- Van wie zouden jullie daar hulp bij nodig hebben?

Na Carnaval nemen we onder jongeren
in Stadbroek
een vragenlijst af.

Vul dan die vragenlijst in!

Bijlage 7: Toestemmingsbrief aan de ouders

Bestemd voor: ouders/verzorgers van kinderen tussen de 10 en 18 jaar in Stadbroek
Betreft: onderzoek naar de wensen en behoeften van jongeren in Stadbroek
aan voorzieningen voor de vrije tijd

Geachte ouder / verzorger van.....,

In opdracht van de gemeente Sittard-Geleen doen wij een onderzoek naar wat jongeren uit Stadbroek in hun vrije tijd het liefst doen en welke voorzieningen zij vinden dat de gemeente en het jongerenwerk hen moeten bieden.

De gemeente heeft geconstateerd dat er in de wijk te weinig voorzieningen zijn voor jongeren en wil daar wat aan doen. Een probleem daarbij is dat de gemeente aangeeft ook niet echt te weten wat jongeren willen. En of die wensen wel gelijk zijn in de verschillende groepen. Jongeren zijn namelijk niet over 1 kam te scheren. Jongens willen vaak iets anders en doen andere dingen in hun vrije tijd dan meisjes en jongeren tussen de 16 en 20 hebben weer andere wensen dan jongeren van 10 tot 15. Maar de gemeente vindt het wel belangrijk dat er voor iedereen wat is.

Om op deze vragen antwoord te krijgen heeft de gemeente ons ingehuurd. Wij zijn een groepje van 5, docenten en studenten, van de Hogeschool Zuyd. Wij vragen u langs deze weg toestemming om uw kind op school een aantal vragen te stellen over hun wensen voor vrijetijdsmogelijkheden in Stadbroek.

Indien u die toestemming weigert, kunt u ons dat laten weten op telefoonnummer 046 - 420 72 41 (mevr. Reijnaerts van de Hogeschool Zuyd). Als we voor 15 april niets van u hebben gehoord, gaan we er van uit dat u geen bezwaar heeft.

Bij voorbaat hartelijk dank,

De onderzoeksgroep: Anne Visser, Muriël Simons, Ben Dautzenberg (studenten), Karel Toussaint en Marga Peer (docenten).

Namens deze

Bijlage 8: Enquête jongeren en vrije tijd in Stadbroek

Beste jongere,

Wat
wil
jij
in

Stadbroek?!?

Dat is de vraag die wij met dit onderzoek willen beantwoorden!

We doen dit in opdracht van de gemeente. De gemeente wil het volgende weten:

- Wat is er in Stadbroek voor jullie te doen in de vrije tijd? Wat missen jullie?
- Wat doet het jongerenwerk voor jullie vrije tijd? Wat doen ze niet?
- Willen jullie zelf iets opzetten zodat er meer in jullie vrije tijd te doen is of daaraan meehelpen?
- Van wie zouden jullie daarbij hulp nodig hebben?

Vandaar dat we jullie nu vragen om deze enquête in te vullen.

De enquête bestaat uit 54 vragen.

De eerste 11 vragen zijn algemene vragen. Daarin wordt gevraagd naar je geslacht, je leeftijd, enz. Wij stellen die vragen omdat we denken dat jongens andere dingen willen dan meisjes en oudere jongeren andere dingen dan jongere, enz.

Vanaf vraag 12 gaat het over jouw mening over vrije tijd en de mogelijkheden in Stadbroek.

Bij de vragen staat steeds aangegeven wat je moet doen.

Als iets je niet duidelijk is, kun je het altijd aan een van ons vragen.

De enquête is anoniem.

Als het onderzoek klaar is laten we jullie weten wat er uit is gekomen..

Alvast heel erg bedankt voor je medewerking en veel succes bij het invullen.

De onderzoekers

Achtergrondgegevens

1.

Ben je man of vrouw?

39	Man
35	Vrouw

2.

In welk jaar ben je geboren?

leeftijdsklasse	aantal
10-14	43
15-17	21
18- 20	7
Onbekend	3

3.

Ga je naar school?

73	Ja
0	Nee
1	Onbekend

Zo nee, ga naar vraag 6

4.

Zo ja hoeveel dagen per week? (aantal dagen invullen)

65	5 dgn/week
7	onbekend
1	1 dg/week
1	6 dgn/week

5.

Welke opleiding volg je?

38	Basisschool
10	VMBO praktijkgericht
10	VMBO theoriegericht
3	MBO niveau 1 of 2
0	MBO niveau 3 of 4
0	Beroepsbegeleidend leren (BBL)
0	HAVO
1	VWO
0	HBO
0	WO
9	Anders n.l. (SBO, ZMOK, ZMLK).....
3	Onbekend

6

Wat is je woonsituatie?

(kruis aan wat van toepassing is)

74	Ik woon bij mijn ouders /opvoeders
0	Ik woon alleen
0	Ik woon samen met mijn partner

7.

Hoe voorzie je in je levensonderhoud?

(één kruisje zetten)

2	Ik werk
4	Ik heb een bijbaan en mijn ouders betalen de rest
63	Mijn ouders betalen alles
0	Ik heb een uitkering
1	Ik krijg een studiebeurs en de rest wordt aangevuld door mijn ouders
1	Ik krijg een studiebeurs en vul de rest zelf aan met een bijbaantje
1	Anders, n.l.
2	Onbekend

8.

Wat is je nationaliteit?

67	Nederlands
1	Spanje, Italië, Griekenland
0	Roemenië, Joegoslavië, Bosnië-Herzegovina
2	Turkije, Marokko
4	Anders, n.l. (Chinees (1), Ikrakees (1), Somalisch (1) en Italiaans (1))

9.

Als je de Nederlandse nationaliteit hebt, tot welke groep reken je jezelf dan?

Alleen invullen als je bij vraag 8 'Nederlands' hebt ingevuld.

48	De Nederlanders
1	De Molukse Nederlanders
4	De Turkse of Marokkaanse Nederlanders
0	Nederlanders afkomstig uit Suriname of de Antillen
1	Vluchtelingen
6	Woonwagenbewoners
6	Anders, n.l. (Amerikaans, Armeens, Chinees, Italiaans)
8	Onbekend

Je kunt nu doorgaan met de vragen over vrije tijd op de volgende bladzijde

Vragen over vrije tijd

Wij bedoelen met vrije tijd:

Vrije tijd is de tijd die je gebruikt om te ontspannen

(en niet voor werken of school, eten, slapen en andere plichten).

10.

Hoeveel vrije tijd heb je gemiddeld per dag? **(Aantal uren per dag invullen)**

5.6 uur	Maandag
5.7	Dinsdag
6.8	Woensdag
5.5	Donderdag
6.8	Vrijdag
13.4	Zaterdag
13.4	Zondag

11.

Wanneer heb je de meeste vrije tijd te besteden?

Eén mogelijkheid aankruisen!

0	Vooral 's morgens
28	Vooral 's middags
20	Vooral 's avonds
1	Vooral 's nachts
15	Dat is steeds anders
10	Onbekend

12.

Hoe is je vrije tijd verdeeld over de dag?

Eén mogelijkheid aankruisen!

42	Aaneengesloten
31	Vaker op de dag een korte tijd
1	Onbekend

13.

Met wie breng je de meeste vrije tijd door?

Eén mogelijkheid aankruisen!

Als je de meeste vrije tijd doorbrengt met anderen dan er staan kun je dat invullen op de puntjes.

2	Alleen
61	Met vrienden/vriendinnen
9	In de huiselijke kring
2	Anderen n.l.

14.

Wat doe je in je vrije tijd?

Geef per activiteit met een kruisje aan hoe vaak je dat doet.

Als je iets doet wat er niet bij staat, kun je dat invullen op de puntjes.

	Meer dan 2 keer per week	1 of 2 keer per week	Minder dan 1 keer per week	Onbekend
Sporten	32	19	11	12
Computeren (gamen, internetten, chatten)	46	15	9	4
Film of TV kijken	46	4	14	10
Uitgaan en cafébezoek	2	10	36	26
Een blowtje roken	11	5	28	30
Muziek luisteren of maken	34	17	10	13
Dance	22	11	21	20
Op straat spelen	36	16	11	11
Binnen spelletjes doen	22	16	19	17
Met vrienden/vriendinnen of familie optrekken	38	15	10	11
Winkelen	25	26	12	11
Relaxen / Rondhangen	34	20	10	10
Anders, n.l.	7	3	7	57

15.

Waar breng je de meeste vrije tijd door?

Geef een cijfer van 1 tot 7.

Geef een 1 voor wat je het meest doet, een 2 voor wat je daarna het meest doet, een 3 voor dat daarna, enz.

Als je ergens anders de meeste vrije tijd doorbrengt, kun je dat invullen op de puntjes.

1	2	3	4	5	6	7	Onbekend
29	11	13	3	2	1	2	13
9	14	16	8	6	5	3	13
16	21	11	6	1	4	1	14
2	1	4	10	7	7	12	31
2	3	8	9	6	4	8	34
3	5	6	5	8	7	6	34
1	5	0	0	4	0	4	60

Thuis

Op straat

Bij vrienden/vriendinnen

In het café of een andere uitgaansgelegenheid

Bij de vereniging waar ik lid van ben

Bij het Patronaat

Anders nl.

16.

Ben je lid van een vereniging?

32	Nee
39	Ja
3	Onbekend

Zo nee, ga naar vraag 18

17.

Is dat een vereniging in Stadbroek?

21	Nee
16	Ja
37	Onbekend

18.

Noem eens 5 verenigingen in Stadbroek waar iemand van jouw leeftijd lid van kan worden.

Activiteit	Genoemd	Genoemde vereniging	Totaal naar vereniging
<i>Buiten spelen</i>	4	Speeltuyn de molen Klein speeltuintje	3 1
Op kamp	1	Geen vereniging genoemd	1
Sporten			
Ongespecificeerd	3	CIOS	3
Balsporten			
- Voetbal	43	V.V. Almania Fortuna Sittardia DVO Centrum Boys VV Stadbroek Geen vereniging genoemd	9 8 3 1 12 12
- Handbal	1	Geen vereniging genoemd	2
<i>Racketsporten</i>			
- Tennis	2	T.C.Oriënt Geen vereniging genoemd	1 1
<i>Vechtsporten</i>			
- Tai bo	1	Geen vereniging genoemd	1
- Karate	5	Geen vereniging genoemd	4
	3	Karate Kameleon	1
- Judo	3	Geen vereniging genoemd	3
- (kick)boksen	2	Geen vereniging genoemd	2
<i>Watersporten</i>			
- Zwemmen	6	Geen vereniging genoemd Zwembad/club Hateboer	4 2
<i>Diversen</i>			
- Fitness	3	Fitness Broeksittard Geen vereniging genoemd	1 2
- Fietsen	1	Geen vereniging genoemd	1
- Rennen	1	Geen vereniging genoemd	1
- Schaatsen	1	Geen vereniging genoemd	1
- Paardenmanege	1	Geen vereniging genoemd	1

19.

Als je geen lid bent van een vereniging, waarom is dat dan?

Geef aan of iets belangrijk, een beetje belangrijk of onbelangrijk voor je is

Als je een andere reden hebt dan er staat, kun je die invullen op de puntjes.

	Wel belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk	Onbekend
Er zijn geen verenigingen die leuke dingen doen	31	12	16	15
Ik heb geen tijd voor een vereniging	15	22	19	18
Ik mag niet	8	9	34	23
Mijn vrienden/vriendinnen gaan ook niet	19	12	23	20
Ik voel me niet op mijn gemak bij de vereniging van mijn keuze	12	11	24	27
Anders nl.	4	0	2	68

20.

Welke activiteiten in Stadbroek ken je die jongeren leuk zouden vinden om te doen?

Activiteit (categorie vet)	90 - 93	87 - 89	84 - 86	Totaal
Buitenspelen	16	4		20
Attracties	2	4	1	7
Sporten				106
Balsporten	22	8	8	38
Racketsporten	4	2		6
Baansporten	26	8	1	35
Vechtsporten	2	4		6
Watersporten	6	2	1	9
Diversen	5	3		8
Dansen en uitgaan				34
Dansen	6	4		6
(tiener)Disco	11		2	15
Uitgaan		6		8
'Club'activiteiten	9	5		14
'Hangen'		3		3
Muziek en zang	3			3
Seks en seksshop		3		3
Winkelen			1	1

21.

Doe je daar aan mee?

44	Nee
20	Ja
10	Onbekend

Zo ja, ga naar vraag 23

22.

Waarom niet?

Geef aan of iets belangrijk, een beetje belangrijk of onbelangrijk voor je is

Als je een andere reden hebt dan er staat, kun je die invullen op de puntjes.

	Wel belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk	Onbekend
Het is te duur	4	4	12	54
Ik vind het geen leuke activiteiten	10	3	6	55
Ik heb geen tijd	2	8	8	56
Ik mag niet	7	2	10	55
Mijn vrienden/vriendinnen doen dat ook niet	5	5	9	55
Ik word dan uitgelachen of gepest	3	2	13	56
Anders nl.	1	0	0	73

23.

Op welke manier zou je een bijdrage willen leveren aan het opzetten van activiteiten in Stadbroek?

38	Ik wil af en toe meehelpen bij activiteiten
10	Ik wil wekelijks meehelpen bij activiteiten
3	Ik wil meehelpen bij het oprichten van een jeugdraad
6	Ik wil lid worden van een jeugdraad
17	Ik wil geen bijdrage leveren

24.

Wat zou je dan leuk vinden om te doen?

Kruis aan wat je zou willen doen. Je mag meerdere kruisjes zetten. Als je iets wilt doen wat er niet bijstaat kun je dit invullen op de puntjes.

17	Ik wil meehelpen met aankleden en inrichten van de ruimtes
15	Ik wil activiteiten bedenken in de jeugdraad
25	Ik zou willen meehelpen bij het uitvoeren van activiteiten
9	Ik zou willen meehelpen met opbouwen en opruimen
24	Ik zou de muziek willen verzorgen
16	Ik zou willen meewerken aan de beveiliging
8	Anders nl.

25.

Het patronaat is een goede plaats om activiteiten voor jongeren te organiseren.

20	Nee
42	Ja
12	Onbekend

Bij ja kun je vraag 26 overslaan en bij nee vraag 27.

26.

Het patronaat is geen goede plek omdat:

Je mag meerdere kruisjes zetten. Zo nodig kun je iets invullen op de puntjes.

7	Er vaak problemen zijn in en om het patronaat
9	We dan nog niet onze eigen gang kunnen gaan
2	Mijn ouders niet willen dat ik naar het patronaat ga
7	Ik me niet op mijn gemak voel in het patronaat
8	Anders, n.l.

27.

Het patronaat is wel een goede plek omdat

Je mag meerdere kruisjes zetten. Zo nodig kun je iets invullen op de puntjes.

17	Daar toezicht is
10	Mijn ouders het goed vinden dat ik daar heen ga
14	Daar de ruimte en de middelen aanwezig zijn
10	Ik daar ook voor andere dingen heen ga
18	Ik daar bekend ben en me op mijn gemak voel
4	Anders, n.l.

28.

Heb je daar begeleiding bij nodig?

43	Nee
28	Ja
3	Onbekend

Zo nee, ga naar vraag 30

29.

Waar heb je dan begeleiding bij nodig?

(je mag hier meer dingen aankruisen)

10	Ik vind het moeilijk om anderen te vertellen wat ze moeten doen
10	Ik weet niet goed hoe ik dingen moet regelen
5	Ik weet te weinig van administratie en boekhouden enz.
1	Ik vind samenwerken met anderen moeilijk
6	Ik weet niet waar ik voor hulp allemaal terecht kan
3	Ik heb weinig ideeën voor activiteiten en spellen
4	Anders nl.

30.

Zouden je ouders willen meehelpen bij het opzetten en uitvoeren van activiteiten voor jongeren?

45	Nee
22	Ja
7	Onbekend

31.

Ben je tevreden over de manier waarop je je vrije tijd doorbrengt?

14	Nee
55	Ja
5	Onbekend

Zo ja, ga naar vraag 34

32.

Wat zou je in je vrije tijd anders willen doen?

(je mag hier meer dingen aankruisen)

6	Ik zou meer tijd met anderen door willen brengen
8	Ik zou meer aan sport willen doen
9	Ik zou meer willen uitgaan
3	Ik zou wel een leuke cursus willen volgen
7	Ik zou wel een diploma willen halen
5	Ik zou me nuttig willen maken voor anderen
7	Ik zou activiteiten willen organiseren voor jongeren in Stadbroek
2	Anders, n.l.

33.

Waarom doe je dat dan niet?

Geef aan of iets belangrijk, een beetje belangrijk of onbelangrijk voor je is

Als je een andere reden hebt dan er staat, kun je die invullen op de puntjes.

	Wel belangrijk	Een beetje belangrijk	Niet belangrijk	Onbekend
Het is te duur	6	2	6	60
Het is niet mogelijk in Stadbroek	9	3	1	61
Ik heb geen tijd	5	3	5	61
Ik mag niet	3	3	8	60
Mijn vrienden/vriendinnen doen dat ook niet	2	4	8	60
Ik word dan uitgelachen of gepest	3	0	8	63
Anders nl.	1	0	0	73

34.

Een leuke cursus in mijn vrije tijd vind ik:

Je mag meerdere kruisjes zetten.

32	Een hobbygerichte cursus (tekenen, fotograferen, etc.)
8	Een cursus die mij leert om makkelijker met mensen om te gaan
17	Een cursus waardoor ik me veiliger voel op straat
8	Een cursus die mij alles leert over gezondheid
15	Een cursus over seks en (veilig) vrijen
7	Een cursus 'waar vind ik alle voorzieningen in Sittard'
7	Anders, n.l.

35.

Een leuke activiteit in mijn vrije tijd vind ik:

Geef een cijfer van 1 tot 7

Geef een 1 voor het belangrijkste, een 2 voor het een na belangrijkste, een 3 voor dat daarna, enz.

Als je nog iets anders belangrijk vindt dan wat er staat, kun je dat invullen op de puntjes

1	2	3	4	5	6	7	Onbekend
20	10	7	3	2	1	1	30
8	8	8	11	10	4	1	24
6	2	3	9	7	8	5	34
8	10	6	8	7	3	4	28
12	4	6	5	6	8	2	31
1	5	9	10	5	8	3	33
3	6	8	9	5	7	6	30
1	0	0	0	0	1	0	72

Een sportcompetitie

Een buurtfeest

Deelnemen aan een hobbyclub

Een muziek – of songfestival

Een survivalweekend

Een doe - dag

Een straatspelendag

Anders, n.l.

36.

Schrijf hier je naam op als je actief wilt zijn voor jongeren in de wijk.

Zie bijlage 10

37.

Het belangrijkste van vrije tijd vind ik:

Geef cijfers van 1 tot 6

Als wat jij het belangrijkste vindt er niet bij staat, kun je dat invullen op de puntjes.

1	2	3	4	5	6	onbekend
18	17	4	3	3	5	24
35	15	2	2	2	1	17
3	12	18	10	3	0	28
1	3	13	10	12	2	33
4	2	3	17	12	3	33
2	1	0	0	0	8	63

Dat ik niets 'moet'

Dat ik leuke dingen doe

Dat ik met andere mensen in contact kom

Dat ik iets opsteek

Dat ik over belangrijke dingen kan praten

Anders, n.l.

38.

Heb je wel eens gemerkt dat anderen last hebben van jouw gedrag in je vrije tijd?

52	Nee
17	Ja
5	Onbekend

Zo nee, ga naar vraag 41.

39.

Zo ja, waar hebben ze dan last van?

Kruis aan wat van toepassing is.

Als je iets anders doet dan wat er staat, kun je dit invullen op de puntjes

5	Ze hebben last van het lawaai dat ik maak
1	Ze voelen zich bedreigd
4	Ze vinden dat ik teveel rommel maak
5	Ze vinden dat ik dingen verniel
7	Anders, n.l.

40.

Vind je dat terecht?

10	Nee
6	Ja
53	Onbekend

41.

Hoeveel geld geef je uit aan leuke dingen?

Kruis aan wat van toepassing is.

33	Minder dan 10 euro per week
22	10 tot 25 euro per week
9	25 tot 50 euro per week
4	50 tot 75 euro per week
4	75 tot 100 euro per week
0	Meer dan 100 euro per week
2	Onbekend

42.

Heb je daar genoeg aan?

17	Nee
57	Ja

43.

Waar geef je het meeste geld aan uit?

Geef een cijfer van 1 tot 6.

Geef een 1 voor waar je het meeste geld aan uitgeeft, een 2 voor dat waar je op een na het meeste geld aan uitgeeft, een 3 voor dat daarna, enz.

Als je aan nog iets anders je geld uitgeeft, kun je dat invullen op de puntjes.

1	2	3	4	5	6	Onbekend	
34	7	4	1	2	2	24	Kleren
6	19	3	9	4	3	30	Uitgaan
3	11	13	8	1	3	35	Hobby
8	7	9	7	2	5	36	Sport
2	1	4	1	2	8	56	Roken en/of blowen
0	2	1	6	5	6	54	Alcohol
0	0	3	0	0	1	70	Anders, n.l.

Je kunt nu naar de stellingen op de volgende bladzijde

Lees onderstaande stellingen en geef aan of je het er mee eens bent, er een beetje mee eens en een beetje mee oneens bent of dat je het er mee oneens bent.

	Mee eens	beetje eens, beetje oneens	Mee oneens	Onbekend
44. Er wordt te weinig georganiseerd voor jongeren in Stadbroek.	54	9	9	2
45. De gemeente moet beter luisteren naar jongeren.	55	14	2	3
46. Activiteiten in Stadbroek worden vaak verpest door een kleine groep.	29	31	9	5
47. Het jongerenwerk organiseert voldoende activiteiten voor jongeren.	16	20	33	5
48. Bewoners van Stadbroek hebben weinig vertrouwen in de gemeente.	22	28	13	11
49. Jongeren kunnen met vragen en problemen terecht bij het jongerenwerk.	22	25	19	8
50. Jongeren in Stadbroek krijgen weinig steun van andere buurtbewoners.	28	27	15	4
51. Jongeren willen graag een eigen ruimte om bij elkaar te kunnen komen.	53	12	4	5
52. Er zou een buurtvereniging moeten komen in Stadbroek.	49	14	8	3
53. Er zouden regelmatig activiteiten moeten zijn voor alle bewoners van Stadbroek.	48	17	4	5
54. Het maakt mij niet uit wat er in Stadbroek gebeurt. Ik zoek mijn vertier wel ergens anders.	16	15	39	4
55. Goed jongerenwerk wordt ook door jongeren georganiseerd.	31	27	13	3

Je bent nu klaar met de enquête.
Bedankt voor je medewerking.

Bijlage 9: Codeboek SPSS

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
0	kwadrant	1	1	1 2 3 4 5	Noord West Noord Oost Zuid West Zuid Oost Broeksittard
1	geslacht	2	2	1 2	Man Vrouw
2	geboortjaar	3	3	1 2 3	1990 tot 1993 1985 tot 1990 1979 tot 1985
3	ga je naar school	4	4	1 2	ja nee
4	hoe vaak naar school	5	5		aantal dagen
5	opleiding	6	6	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11	basisschool VMBO praktijkgericht VMBO theoriegericht MBO niveau 1 of 2 MBO niveau 3 of 4 Beroepsbegeleidend leren (BBL) HAVO VWO HBO WO anders nl...
	andere opleiding, nl...	7	7		opleiding
6	woonsituatie	8	8	1 2 3	ik woon bij mijn ouders / opvoeders ik woon alleen ik woon samen met mijn partner
7	levensonderhoud	9	9	1 2 3 4 5 6 7	ik werk bijbaan en ouders alleen ouders uitkering studiebeurs en ouders studiebeurs en bijbaantje anders, nl...
		10	10		vorm van levensonderhoud
Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving

nr.

8	nationaliteit	11	11	1	Nederlands
				2	Spanje, Italië, Griekenland
				3	Roemenie, Joegoslavië, Bosnie-Herzegovina
				4	Turkije, Marokko
				5	Anders, nl...
		12	12		nationaliteit
9	groep	13	13	1	De Nederlanders
				2	De Molukse Nederlanders
				3	De Turkse of Marokkaanse Nederlanders
				4	Nederlanders afkomstig uit Suriname of de Antillen
				5	Vluchtelingen
				6	Woonwagenbewoners
				7	Anders, nl...
		14	14		groep
10	hoeveel vrije tijd				
	maandag	15	15		aantal uren
	dinsdag	16	16		aantal uren
	woensdag	17	17		aantal uren
	donderdag	18	18		aantal uren
	vrijdag	19	19		aantal uren
	zaterdag	20	20		aantal uren
	zondag	21	21		aantal uren
11	wanneer meeste vrije tijd	22	22	1	vooral 's morgens
				2	vooral 's middags
				3	vooral 's avonds
				4	vooral 's nachts
				5	dat is steeds anders
12	vrije tijd verdeeld	23	23	1	aaneengesloten
				2	vaker op de dag een korte tijd
13	met wie	24	24	1	alleen
				2	met vrienden/vriendinnen
				3	in de huiselijke kring
				4	anders, nl...
		25	25		met wie anders

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
14	wat doe je in je vrije tijd sporten	26	26	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	computeren	27	27	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	film of TV kijken	28	28	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Uitgaan en cafebezoek	29	29	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Een blowtje roken	30	30	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Muziek luisteren of maken	31	31	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Dance	32	32	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Op straat spelen	33	33	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Binnen spelletjes doen	34	34	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Met vrienden/vriendinnen of familie optrekken	35	35	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Winkelen	36	36	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week

Vraag	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
-------	-------------------	-----------	-------	------	-------------------

	Relaxen/rondhangen	37	37	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
	Anders, nl...	38	38	1	meer dan 2 keer per week
				2	1 of 2 keer per week
				3	minder dan 1 keer per week
		39	39		wat doe je in vrije tijd
15	Waar				
	thuis	40	40		cijfer
	op straat	41	41		cijfer
	bij vrienden/vriendinnen	42	42		cijfer
	café/uitgaansgelegenheid	43	43		cijfer
	vereniging	44	44		cijfer
	Patronaat	45	45		cijfer
	anders, nl...	46	46		cijfer
		47	47		waar
16	lid vereniging	48	48	1	nee
				2	ja
17	vereniging Stadbroek	49	49	1	nee
				2	ja
18	Noem 5 verenigingen				
	vereniging 1	50	50		vereniging 1
	vereniging 2	51	51		vereniging 2
	vereniging 3	52	52		vereniging 3
	vereniging 4	53	53		vereniging 4
	vereniging 5	54	54		vereniging 5
19	waarom geen lid				
	geen leuke dingen	55	55	1	wel belangrijk
				2	een beetje belangrijk
				3	niet belangrijk
	geen tijd	56	56	1	wel belangrijk
				2	een beetje belangrijk
				3	niet belangrijk
	ik mag niet	57	57	1	wel belangrijk
				2	een beetje belangrijk
				3	niet belangrijk

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
	vrienden/vriendinnen gaan ook niet	58	58	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	niet op mij gemak	59	59	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	anders, nl...	60	60	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
		61	61		reden geen lid
20	Noem 5 activiteiten				
	activiteit 1	62	62		activiteit 1
	activiteit 2	63	63		activiteit 2
	activiteit 3	64	64		activiteit 3
	activiteit 4	65	65		activiteit 4
	activiteit 5	66	66		activiteit 5
21	doe mee met activiteit	67	67	1 2	nee ja
22	waarom doe je niet mee? te duur	68	68	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	geen leuke activiteiten	69	69	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	geen tijd	70	70	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	ik mag niet	71	71	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	vrienden/vriendinnen ook niet	72	72	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
Vraag	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving

	uitgelachen/gepest	73	73	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	anders, nl...	74	74	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
		75	75		reden waarom niet meedoen met activiteit
23	bijdrage aan activiteiten af en toe meehelpen	76	76	1 2	ja nee
	wekelijks meehelpen	77	77	1 2	ja nee
	oprichten jeugdraad	78	78	1 2	ja nee
	lid jeugdraad	79	79	1 2	ja nee
24	leuke bijdragen aankleding/inrichting	80	80	1 2	ja nee
	act bedenken in jeugdraad	81	81	1 2	ja nee
	uitvoeren activiteiten	82	82	1 2	ja nee
	opbouwen/opruimen	83	83	1 2	ja nee
	muziek verzorgen	84	84	1 2	ja nee
	beveiliging	85	85	1 2	ja nee
	anders, nl...	86	86		leuke bijdrage

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
25	Patronaat goede plek	87	87	1 2	nee ja
26	Geen goede plaats, want: vaak problemen	88	88	1 2	ja nee
	kan niet eigen gang gaan	89	89	1 2	ja nee
	ouders vinden het niet goed	90	90	1 2	ja nee
	niet op mijn gemak	91	91	1 2	ja nee
	anders, nl...	92	92		reden geen goede plek
27	Wel goede plek toezicht	93	93	1 2	ja nee
	ouders vinden het goed	94	94	1 2	ja nee
	ruimte en middelen	95	95	1 2	ja nee
	ook andere dingen	96	96	1 2	ja nee
	voel me op mijn gemak	97	97	1 2	ja nee
	anders, nl...	98	98		reden goede plek
28	begeleiding nodig	99	99	1 2	nee ja
29	begeleiding nodig voor: leidinggeven	100	100	1 2	ja nee
	dingen regelen	101	101	1 2	ja nee
Vraag	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving

nr.

	administratie	102	102	1 2	ja nee
	samenwerken	103	103	1 2	ja nee
	waar terecht voor hulp	104	104	1 2	ja nee
	weinig ideeën voor activiteiten	105	105	1 2	ja nee
	anders, nl...	106	106		begeleiding nodig voor:
30	willen ouders meehelpen	107	107	1 2	nee ja
31	tevreden over vrije tijd	108	108	1 2	nee ja
32	wat zou je in je vrije tijd anders willen doen? meer tijd met anderen	109	109	1 2	ja nee
	meer sport	110	110	1 2	ja nee
	meer uitgaan	111	111	1 2	ja nee
	leuke cursus	112	112	1 2	ja nee
	diploma halen	113	113	1 2	ja nee
	nuttig voor anderen	114	114	1 2	ja nee
	activiteiten organiseren	115	115	1 2	ja nee
	anders, nl...	116	116		wat zou je in je vrije tijd anders willen doen?

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
33	waarom doe je dat niet?				
	te duur	117	117	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	niet mogelijk in Stadbroek	118	118	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	geen tijd	119	119	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	ik mag niet	120	120	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	vrienden/vriendinnen ook niet	121	121	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	uitgelachen/gepest	122	122	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
	anders, nl...	123	123	1 2 3	wel belangrijk een beetje belangrijk niet belangrijk
		124	124		reden waarom niet
34	leuke cursus: hobbygericht	125	125	1 2	ja nee
	gezondheid	128	128	1 2	ja nee
	seks	129	129	1 2	ja nee
	voorzieningen in Sittard	130	130	1 2	ja nee
	anders, nl...	131	131		leuke cursus

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
35	leuke activiteit				
	sportcompetitie	132	132		cijfer
	buurtfeest	133	133		cijfer
	hobbyclub	134	134		cijfer
	muziek-/songfestival	135	135		cijfer
	survivalweekend	136	136		cijfer
	doe-dag	137	137		cijfer
	straatspelendag	138	138		cijfer
	anders, nl...	139	139		cijfer
		140	140		leuke activiteit
36	naam	141	141		naam
37	belangrijk in vrije tijd				
	niets moeten	142	142		cijfer
	leuke dingen doen	143	143		cijfer
	contact met anderen	144	144		cijfer
	iets opsteken	145	145		cijfer
	praten	146	146		cijfer
	anders, nl...	147	147		cijfer
		148	148		belangrijk, nl
38	anderen hebben last	149	149	1 2	nee ja
39	waar last van				
	lawaaï	150	150	1 2	ja nee
	voelen zich bedreigd	151	151	1 2	ja nee
	teveel rommel	152	152	1 2	ja nee
	vernielingen	153	153	1 2	ja nee
	anders, nl...	154	154		waar last van
40	klachten terecht?	155	155	1 2	nee ja
Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving

41	hoeveel geld per week	156	156	1	minder dan 10 euro
				2	10 tot 25 euro
				3	25 tot 50 euro
				4	50 tot 75 euro
				5	75 tot 100 euro
				6	meer dan 100 euro
42	genoeg geld	157	157	1	nee
				2	ja
43	meeste geld uitgeven				
	kleren	158	158		cijfer
	uitgaan	159	159		cijfer
	hobby	160	160		cijfer
	sport	161	161		cijfer
	roken en/of blowen	162	162		cijfer
	alcohol	163	163		cijfer
	anders, nl...	164	164		cijfer
		165	165		meeste geld uitgeven aan
44	te weinig georganiseerd	166	166	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
45	gemeente moet beter luisteren	167	167	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
46	kleine groep verpest activiteiten	168	168	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
47	voldoende activiteiten	169	169	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
48	bewoners weinig vertrouwen in gemeente	170	170	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
49	kan terecht met vragen bij jongerenwerk	171	171	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens

Vraag nr.	Vraagomschrijving	variabele	kolom	code	code omschrijving
50	van buurtbewoners	172	172	1	mee eens

				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
51	jongeren willen eigen ruimte	173	173	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
52	moet buurtvereniging komen	174	174	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
53	activiteiten voor alle bewoners	175	175	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
54	zoek ontspanning ergens anders	176	176	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens
55	goed jongerenwerk door jongeren	177	177	1	mee eens
				2	beetje eens, beetje oneens
				3	mee oneens

Bijlage 10: Lijst van namen van kinderen die aangeven een bijdrage te willen leveren aan het vrijetijdsaanbod in de wijk

wil actief zijn

Achraf Ejjari
Allison Heydendael
Anahid Papazian
Andy Burhennen
Angelica Rovers
Chanoah
Dana Huisinga
Deborah
Diego
Dirgkam
Firdaous
Gianna Ledda
Haik Israelian
Jeffrey Passon
Jeffrey Zwakhalen
Liban Abokar
Lowieke Holzken
Mitchell Burhenne
Nicolle Hoofwijk
Osama Ben Daoud
Pamela
Peggy Peters
Quincy Saya
Rachid Ficali
Rajaa Ben Daoud
Ramona Hoofs
Ricardo
Samira Louali
Sharona Hoogma
Sona Israelian (046-4529343)
Stephanie Hoofwijk
Tim
Tiziano Procaccini
Wesley